

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

PROGRAM RADA

NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA ZA 2015. GODINU

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

PROGRAM RADA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA ZA 2015. GODINU

Zagreb, veljača 2015.

Impressum

Copyright © Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
Sva prava pridržana. Nije dopušteno niti jedan dio ove publikacije reproducirati ili distribuirati u bilo kojem obliku ili pohraniti u bazi podataka bez prethodnog pismenog odobrenja nakladnika.

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Maja Jukić

Lektura

Dubravka Volenec

Grafičko oblikovanje

Alan Čaplar

Tisak

ITG d.o.o., Zagreb

Sve mocijske tvorenice u ovom izvještaju (tipa učitelj/učiteljica) navedene su u muškom rodu i jednako se odnose na osobe muškoga i ženskoga spola, osim kada nije drugačije naznačeno.

Sadržaj

Predgovor	5
1. Projekti Centra	7
1.1. Izrada strateškoga plana Centra 2015. – 2020.	9
1.2. Državna matura	11
1.3. Rekonceptualizacija državne mature	18
1.3.1. Analiza rezultata ispita obveznih predmeta na državnoj maturi	18
1.3.2. Usporedna analiza rezultata ispita državne mature iz Biologije i Kemije 2011. – 2013. te 2014. – 2015.	23
1.3.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita iz Povijesti na državnoj maturi	26
1.4. Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova	30
1.4.1. Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	35
1.5. Nacionalni ispiti	40
1.5.1. Razvoj završnih ispita na kraju obrazovnih ciklusa	40
1.5.2. Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Hrvatskoga jezika provedenih 2009. godine	45
1.6. Međunarodna ispitivanja znanja	47
1.6.1. OECD/PISA	47
1.6.2. TIMSS 2015	54
1.6.3. Sekundarne analize relevantnih baza podataka	60
1.7. Ostali oblici standardiziranih ispita	62
1.7.1. Hrvatski kao ini u osnovnim školama	62
1.7.2. Ispit iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege	65
1.8. Licenciranje učitelja	69
1.9. Vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa u osnovnim i srednjim školama	72
1.10. Razvoj banke zadataka	79
1.11. Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju	82
2. Suradnja Centra i ostalih institucija	85
3. Zaključak i ostale aktivnosti	89

**NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA**

Osobna iskaznica

Puni naziv: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Skraćeni naziv: Centar ili NCVVO

Adresa: Ulica Franje Petračića 4, 10000 Zagreb

Pravno ustrojbeni oblik: javna ustanova

Osnivač: Republika Hrvatska

Odgovorna osoba: ravnateljica Maja Jukić, dipl. ing. el.

Telefon: 01/4501-800

Telefaks: 01/4501-801

E-pošta: ncvvo@ncvvo.hr

Web: www.ncvvo.hr

Matični broj poslovnoga subjekta: 1943430

OIB: 94833993984

Šifra djelatnosti: 75120

Datum osnutka: 4. ožujka 2005. godine, Trgovački sud u Zagrebu

PREDGOVOR

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) je ustanova ključna za stvaranje temelja za kvalitetno cjelokupno predtercijarno obrazovanje u Republici Hrvatskoj. Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, Centar bi trebao odrediti svoju novu ulogu te sukladno tome izraditi sustav i kadrovske kapacitete za obavljanje svojih funkcija koje bi pratile promjene u globaliziranome svijetu. To, između ostalog, znači uključivanje u strateško planiranje Europske unije iskazano strategijom Europa 2020. Jedan od prvih koraka prema tome je usklađivanje sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.). Sve mjere koje će Centar poduzimati da postane međunarodno prepoznata i vodeća regionalna ustanova za osiguranje kvalitete obrazovanja bit će poduzete s ciljem unapređenja kvalitete rada škola, jedinica promjene, pomoći nastavnicima da budu nositelji tih promjena te da obrazovni proces bude unaprijeđen kako bi cjelokupni rezultati učenika bili najbolji mogući za njihovu osposobljenost za život i kontinuirani razvoj i rast.

Prema Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije Centar je nadležan ili je provoditelj, isključivo ili s partnerskim institucijama, za 33 mjere. One se odnose na sljedeće ciljeve: *Provesti cjelovitu kurikularnu reformu (2), Podići kvalitetu rada i društvenoga ugleda učitelja (4), Unaprijediti kvalitetu rukovođenja odgojno-obrazovnim institucijama (5) i Ustrojiti sustav osiguravanja kvalitete odgoja i obrazovanja (8)*. Tijekom 2015. godine planirani projekti Centra usmjereni su na ostvarenje mjera iz drugoga, četvrtoga i osmoga cilja Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.). Centar planira raditi na mjeri 2.4.7. *Evaluacija primjene Nacionalnoga kurikulumu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, predmetnih/modularnih kurikulumu u osnovnoškolskome i gimnazijskome obrazovanju i kurikulumu za stjecanje kvalifikacija redovnim strukovnim obrazovanjem u okviru projekta Vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa u osnovnim i srednjim školama* i to konkretno: vanjsko vrednovanje strukovnih gimnazija; vanjsko vrednovanje građanskoga odgoja i obrazovanja (2014./2015.); vanjsko vrednovanje zdravstvenoga odgoja (2012./2013. i 2013./2014.) te poduzetnički sadržaji u programima osnovnih i srednjih škola. *Podići kvalitetu rada i društvenoga ugleda učitelja* je četvrti cilj iz Strategije u kojemu Centar planira ostvariti mjere iz poglavlja 4.1. *Profesionalizacija učiteljskoga zanimanja* i 4.3. *Povezivanje i unapređenje sustava pripravnništva i trajnoga profesionalnog razvoja učitelja* kroz projekte: razvoj nacionalnoga standarda kvalifikacije za učitelje kao podloge za uvođenje sustava licenciranja učitelja te sudjelovanjem Centra u projektima međunarodnih ispitivanja znanja učenika. Sudjelovanjem Centra u projektima međunarodnih ispitivanja znanja poput TIMSS 2015 i PISA 2015 daje se doprinos realizaciji Mjere 4.3.4. *Poticati međunarodnu suradnju i mobilnost u području trajnoga profesionalnog razvoja učitelja*.

Projekti Centra su najviše vezani na ostvarenje 8. cilja iz Strategije, a to je *Ustrojiti sustav osiguravanja kvalitete odgoja i obrazovanja*. Ovaj cilj podijeljen je na nekoliko poglavlja koja su razrađena na mjere. Projektom Izrada strateškoga plana Centra 2015. – 2020. obuhvaćena će biti poglavlja iz Strategije obrazovanja, znanosti i

tehnologije (2014.) 8.1. Podići opću razinu kvalitete upravljanja odgojno-obrazovnim sustavom i 8.2. Funkcionalna transformacija i izgradnja kapaciteta nacionalnih agencija te mjere 8.1.2. Uspostaviti i osigurati mehanizme zajedničkoga planiranja, koordinacije i praćenja mjera obrazovne politike nadležnih upravljačkih tijela i agencija i 8.2.1. Provesti samovrednovanje i neovisno vanjsko vrednovanje nacionalnih agencija u obrazovanju; Mjera 8.2.2. Izraditi strateški plan funkcionalne transformacije i izgradnje kapaciteta agencija; Mjera 8.2.4. Izgraditi unutarnje kapacitete agencija (povećati broj savjetnika i stručnih edukacija); Mjera 8.2.5. Provoditi redovito periodično samovrednovanje i vanjsko vrednovanje agencija. Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova naziv je poglavlja 8.5. iz Strategije i naziv projekta koji Centar započinje u 2015. godini kada je planirana realizacija sljedećeg: Mjera 8.5.1. Razraditi model i procedure vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada ustanova – Izraditi Pravilnik i Priručnik za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova; Mjera 8.5.2. Planirati i izraditi program provođenja vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova; Mjera 8.5.3. Osigurati edukaciju i licenciranje vanjskih procjenitelja (evaluatora, auditora). Vanjsko vrednovanje ishoda učenja je podcilj 8.6. iz Strategije, a projekti Centra poput Državna matura u 2015. te priprema ispitnih materijala za školsku godinu 2015./2016.; rekonceptualizacija državne mature; sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Hrvatskoga jezika provedenih 2009. godine sastavni su dio realizacije istoga; Hrvatski kao INI u osnovnim školama. Time su obuhvaćene sljedeće mjere iz Strategije: Mjera 8.6.1. Razraditi, raspraviti i uspostaviti cjelovit okvir vanjskoga vrednovanja ishoda učenja u različitim vrstama obrazovanja i na različitim obrazovnim razinama; Mjera 8.6.2. Definirati nadležnosti za upravljanje i primjenu okvira vanjskoga vrednovanja; Mjera 8.6.4. Rekonceptualizirati model državne mature u skladu s novim kurikularnim ciljevima.

1

Projekti Centra

1.1. Izrada strateškoga plana Centra 2015. – 2020.

U 2015. godini Centar planira izraditi strategiju razvoja za period 2015. – 2020. koja će sadržavati ključne strateške ciljeve i razvojne zadatke te će predstavljati opći razvojni okvir institucije. Proces izrade strategije podrazumijeva sljedeće faze: priprema planiranja, vođenje procesa dugoročnoga strateškog planiranja, finaliziranje strateškoga plana na osnovi povratnih informacija sudionika i izrada operativnoga plana.

Nakon tih faza definirat će se okvir za praćenje provedbe operativnoga plana i izvještavanje uz diseminaciju svih rezultata. Izrađena strategija Centra omogućit će konkuriranje na projekte financirane iz različitih izvora, prvenstveno iz EU, kako za razvoj samoga Centra tako i za sustav predtercijarnoga obrazovanja u cjelini.

Naziv programa ili projekta:

Izrada dugoročnoga strateškog plana Centra

Naručitelj: **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditelj (odgovorna osoba): **Maja Jukić**

Svrha i očekivani ishodi:

Svrha izrade dugoročnoga strateškog plana rada Centra je stvaranje vizije Centra, bolje povezivanje svih zaposlenika, stvaranje podloge za osmišljavanje projekata i operativno planiranje. Ishodi su stvorena kultura samovrednovanja, planiranja te ostvarivanja i dokazivanja ostvarenoga.

Cilj:

Određiti temeljne vrijednosti, misiju, viziju i strateški plan Centra. Osnažiti zaposlenike za samovrednovanje, suradnju i strateško planiranje.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Izrada strategije zasniva se na zakonima i dokumentima koji proizlaze iz nje, strateškim dokumentima iz EU i RH u području obrazovanja. Koristit će dosadašnje programe i izvješća, anketirani uzorak sudionika, samovrednovanje zaposlenika.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
sastaviti upitnik za samovrednovanje	ožujak 2015.	osmišljen upitnik za samovrednovanje; izvršeno samovrednovanje svih zaposlenika
anketiranje svih zaposlenika NCVVO-a prema pripremljenome upitniku	svibanj 2015.	popunjene ankete
analiziranje svih prethodno dobivenih podataka i donošenje zaključaka potrebnih za daljnje planiranje	svibanj – rujan 2015.	objedinjeni svi prikupljeni podatci
prva radionica – odrediti vrijednosti i provesti SWOT analize	rujan 2015.	određene temeljne vrijednosti SWOT analiza – individualno, po odjelima, za Centar u cjelini
druga radionica – odrediti misiju i viziju	listopad 2015.	određene prve verzije misije i vizije NCVVO-a
treća radionica – odrediti strateške ciljeve i izraditi dugoročni strateški plan	listopad 2015.	prva verzija strategije – određeni strateški ciljevi i mjere za svaki od njih
finalizirati strategiju	studeni 2015.	dorađena strategija do prve cjelovite verzije
prikupiti što više povratnih informacija od sudionika	studeni 2015.	prikupljene povratne informacije od sudionika
analizirati povratne informacije, donijeti zaključke i unijeti poboljšanja u strateški dokument	prosinac 2015.	finalna verzija izrađene strategije NCVVO-a

1.2. Državna matura

Naziv programa ili projekta:

Državna matura u školskoj godini 2014./2015.

Naručitelj: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Voditelji (odgovorne osobe): **Zlatko Zadelj i Maja Jukić**

Svrha i očekivani ishodi:

Svrha: priprema i provođenje ispita državne mature prema Pravilniku o polaganju državne mature (NN 1/13) u školskoj godini 2014./2015.

Ishodi:

1. Priprema ispitnih materijala za tisak i isporuku u škole i ispitne centre.
2. Priprema ispitnih koordinatora za provedbu ispita u školama i ispitnim centrima.
3. Provođenje ispita državne mature prema Kalendaru polaganja ispita u šk. god. 2014./2015. u školama i ispitnim centrima.
4. Organizacija ocjenjivanja u predviđenim rokovima.
5. Objava rezultata ispita državne mature u rokovima propisanim Kalendarom polaganja ispita.
6. Izdavanje svjedodžbi o položenoj državnoj maturi, potvrda o položenim ispitima državne mature i potvrda o ponovljenom polaganju ispita državne mature.

Cilj:

Uspješno provedeni ispiti državne mature i objavljeni rezultati u predviđenim rokovima.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Državnu maturu provodi NCVVO u suradnji sa školama temeljem čl. 82. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08). Položena državna matura uvjet je za završetak srednjoškolskoga obrazovanja učenika gimnazijskih programa. Ispite državne mature mogu polagati i učenici strukovnih škola u najmanje četverogodišnjemu trajanju, čije srednjoškolsko obrazovanje završava obranom završnoga rada te ostali kandidati. Ispiti državne mature pripremaju se u skladu s propisanim predmetnim ispitnim katalozima temeljenim na važećim nastavnim planovima i programima. Organizacija i provođenje ispita propisana je Pravilnikom o polaganju državne mature (NN 1/13) i pravilima Centra.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Grafička priprema ispitnih materijala za tisak		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
grafička priprema i korektura ispitnih materijala	listopad 2014. – lipanj 2015. i listopad – prosinac 2015.	ispiti kvalitetno oblikovani za isporuku u tisak
prilagodba ispitnih materijala	siječanj – svibanj 2015.	ispiti pripremljeni prema vrsti prilagodbe
prijevod isпита na jezike nacionalnih manjina	siječanj – travanj 2015.	prevedeni ispiti na jezike nacionalnih manjina spremni za tisak
tisak ispitnih materijala	veljača – travanj 2015. (ljetni rok) kolovoz – rujanj 2015. (jesenski rok)	tiskani ispiti

Ključne aktivnosti i zadatci		
2. radna cjelina		
Organizacija i provođenje ispita državne mature 2014./2015.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
prikupljanje podataka o školama i učenicima	kontinuirano	ažurirana baza podataka
pravovremeno obavješćavanje škola o aktivnostima u pripremi ispita	kontinuirano	obavijesti na mrežnim stranicama Centra (javno sučelje i stranice za ispitne koordinatore i na javnom sučelju stranice Postani student)
unos podataka u sustave NISpVU i SRDM nužnih za organizaciju i provođenje ispita	kontinuirano	u NISpVU/SRDM upisani podatci: kalendar provedbe ispita, podatci o školama, ispitima, prijavljenim kandidatima i verificiranim dokumentima, o isporuci i povratu ispita, o ispitima za ocjenjivanje

Ključne aktivnosti i zadatci		
2. radna cjelina		
Organizacija i provođenje ispita državne mature 2014./2015.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
unos promjena prijavljenih ispita prema odobrenim zahtjevima	veljača – svibanj 2015. i kolovoz 2015.	ispravni podatci o prijavljenim ispitima u SRDM
verifikacija dokumenata pristupnika izvan redovnoga sustava obrazovanja u RH	kontinuirano	uneseni podatci odgovaraju podacima u dokumentima
informiranje i pružanje podrške pristupnicima (pisani materijali, Info centar)	kontinuirano	pisane obavijesti i upute objavljene na mrežnim stranicama Centra i Postani student, stalni kontakti s korisnicima, pružanje telefonske podrške (Info Centar)
organiziranje ispitnih mjesta i izrada rasporeda za kandidate	ožujak – srpanj i kolovoz – rujan 2015.	provedeni ispiti u ispitnim centrima
organizacija i provođenje ispita dodatnih provjera za fakultete	lipanj – srpanj i rujan 2015.	provedeni ispiti
organizacija dežurstava na ispitima državne mature za kandidate koji polažu ispite u Zagrebu	lipanj 2015. kolovoz – rujan 2015.	u svim ispitnim prostorijama broj dežurnih nastavnika u skladu s Pravilnikom o polaganju državne mature
organizacija nadzora tijekom pisanja ispita u školama	lipanj 2015.	proveden nadzor i dostavljeni zapisnici
evidentiranje i praćenje uplata kandidata koji plaćaju ispite	prosinac 2014. – svibanj 2015. i kolovoz 2015.	provedene i u sustavu evidentirane sve uplate za troškove polaganja ispita

Ključne aktivnosti i zadatci		
2. radna cjelina		
Organizacija i provođenje ispita državne mature 2014./2015.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
organizacija i praćenje distribucije ispitnih materijala iz Centra na ispitna mjesta i natrag	svibanj – srpanj i kolovoz – rujan 2015.	broj isporučениh i vraćenih ispita odgovara broju poslanih ispita
objavljivanje javnoga poziva za ocjenjivače	siječanj 2015.	javni poziv objavljen na mrežnim stranicama Centra
ocjenjivanje ispita	lipanj, srpanj i rujan 2015.	svi ispiti ocijenjeni prema planu ocjenjivanja
skeniranje ispita – optičko čitanje i unos rezultata u SRDM	srpanj i rujan 2015.	uneseni rezultati u SRDM i objavljeni na stranicama pristupnika (Postani student)
izdavanje svjedodžbi o državnoj maturi i potvrda o položenim ispitima	srpanj i rujan 2015.	svima pristupnicima izdane svjedodžbe i/ili potvrde
organizacija edukacija ispitnih koordinatora	listopad 2014. i travanj 2015.	organizirani skupovi prema programu rada – ispitni koordinatori pripremljeni za provođenje ispita
organizacija edukacija i stručni skupovi za ocjenjivače	svibanj i lipanj 2015.	održane edukacije i stručni skupovi – ocjenjivači pripremljeni za ocjenjivanje ispita
organizacija edukacije za osobne pomagače	svibanj i lipanj 2015.	osobni pomagači osposobljeni za obavljanje zadaća na ispitima

Ključne aktivnosti i zadatci		
3. radna cjelina		
Pripreme za državnu maturu 2015./2016.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja

pripreme sustava SRDM/NISpVU	listopad – prosinac 2015.	pripremljen sustav za početak registracije i prijava korisnika na stranice Postani student
organizacija edukacije ispitnih koordinatora	listopad – studeni 2015.	održani stručni skupovi, ispitni koordinatori pripremljeni za početak prijave ispita i dostavljanje dokumentacije učenika za pisanje ispita uz prilagodbu ispitne tehnologije

Ključne aktivnosti i zadatci		
4. radna cjelina		
Statističke i psihometrijske analize ispita državne mature 2014./2015.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
statističko praćenje ocjenjivača	lipanj – srpanj 2015.	selekcija ocjenjivača, povratne informacije u svrhu poboljšanja kvalitete ocjenjivanja
priprema podataka o rezultatima na ispitima u svrhu određivanja pragova ocjena	srpanj 2015.	informiranje povjerenstva za određivanje pragova ocjena
statističke analize	srpanj – prosinac 2015.	izvješća o rezultatima ispita, izvješće za medije, izvješće za škole
psihometrijske analize	srpanj – prosinac 2015.	izvješća o rezultatima ispita, prezentacije rezultata stručnim radnim skupinama za izradu zadataka

Ključne aktivnosti i zadatci		
5. radna cjelina		
Priprema ispitnih materijala za državnu maturu 2015./2016.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja

imenovanje stručnih radnih skupina	siječanj 2015.	javni poziv, imenovanje povjerenstva za odabir kandidata, provedena selekcija, Odluka o imenovanju članova stručnih radnih skupina
metodološka recenzija ispita	rujan – prosinac 2015.	komentari na zadatke i cjelokupne ispite
sastanci sa stručnim radnim skupinama u vezi metodološke recenzije ispita	rujan – prosinac 2015.	ispiti usklađeni s komentarima recenzenata

Ključne aktivnosti i zadatci		
6. radna cjelina Organizacija stručnih skupova za dionike odgojno-obrazovnog sustava Republike Hrvatske o rezultatima državne mature		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
Organizacija stručnog skupa za ravnatelje srednjih škola „Pet godina državne mature u hrvatskom obrazovnom sustavu“	siječanj 2015.	održan stručni skup (potpisne liste sudionika)
Predstavljanje rezultata analize ispita državne mature iz Geografije i knjige „Geografija na državnoj maturi (2010.-2012.) – analize i preporuke“	veljača 2015. srpanj 2015. rujan – prosinac 2015.	tiskana i predstavljena knjiga te predstavljeni rezultati ispita državne mature iz Geografije učiteljima i nastavnicima geografije u svim županijama Hrvatske
Organizacija stručnog skupa za ispitne koordinate srednjih škola „Pet godina državne mature u hrvatskom obrazovnom sustavu“	travanj 2015.	održan stručni skup (potpisne liste sudionika)

1.3. Rekonceptualizacija državne mature

Centar će u 2015. godini nastaviti provedbu procesa rekonceptualizacije državne mature s ciljem da ispiti državne mature budu kvalitetan standardizirani završni ispit te certifikat gimnazijskoga obrazovanja.

U sklopu toga u ovoj godini planirane su sljedeće okvirne aktivnosti:

- analiza postojećih podataka o provedbi, kvaliteti ispitnih materijala i svih popratnih materijala
- opisat će se proces razvoja standardiziranih instrumenata za mjerenje znanja i popratnih materijala
- planiranje materijalnih i ljudskih resursa za aktivnosti predviđenih procesom.

1.3.1. Analiza rezultata ispita obveznih predmeta na državnoj maturi

Naziv programa ili projekta:

Analiza rezultata ispita obveznih predmeta na državnoj maturi

Naručitelj: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske**

Voditelj (odgovorna osoba): **Natalija Ćurković**

Svrha i očekivani ishodi programa/projekta:

Ovaj projekt predstavlja mješovito istraživanje (eng. *mixed-methods study*) u kojemu će se korištenjem kvalitativne i kvantitativne metodologije ispitati sadržajna, konstruktna i pojavna valjanost obveznih ispita na državnoj maturi te njihova povezanost s poučavanjem u srednjim školama. Na temelju rezultata analiza ispita i njihove povezanosti s nastavom bit će donesene smjernice za unaprjeđenje kvalitete ispita, ali i nastave.

Zašto se program provodi – koja je svrha njegova provođenja? Na koja se pitanja ili razvojne potrebe sustava obrazovanja želi odgovoriti? Što se njime želi ostvariti?

Provedene psihometrijske analize (Ćurković, Tretinjak i Šabić, 2014.) ispita upućuju na neujednačenost kvalitete ispita za pojedine predmete pa čak i na neujednačenost unutar pojedinih sadržajnih područja istoga predmeta. Osim psihometrijskih, potrebno je provesti i detaljne analize sadržajnih karakteristika ispita te analizu

postignuća. Temeljem toga moguće je izraditi smjernice za poboljšanje kvalitete ispita.

Nadalje, trenutni model državne mature potrebno je unaprijediti kako bi ona mogla služiti kao mehanizam unapređivanja kvalitete obrazovnog sustava, a u skladu sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije (Vlada Republike Hrvatske, 2013.). Stoga je svrha ovoga projekta donijeti smjernice za unapređenje nastave iz obveznih predmeta državne mature, a na temelju rezultata analiza.

Cilj:

Projekt ima tri osnovna cilja:

- I. analizirati ispite i prikupiti dokaze o njihovoj valjanosti
- II. ispitati povezanost nastave i ispita državne mature
- III. izraditi preporuke za poboljšanje kvalitete ispita te unapređenje nastave.

Konceptualni okvir, teorijska podloga:

Ispiti državne mature su ispiti visokoga rizika čiji rezultati imaju značajan utjecaj na daljnji akademski i profesionalni razvoj svakoga pristupnika pa tako i društva u cjelini. Stoga je neophodno razvijati instrumente kod kojih je minimizirana pogreška mjerenja. U tu svrhu razvijene su suvremene metode i teorije testova koje omogućuju izradu ispita prema jasno utvrđenim standardima, a koji se primjenjuju u visokorazvijenim programima testiranja u svijetu. Zbog toga je nužno sustavno raditi na poboljšanjima državne mature kako bi se navedeni standardi implementirali u što većoj mjeri te se tako povećala njena pouzdanost. Da bi se ispiti državne mature poboljšali, nužno je prvo utvrditi njihovu postojeću kvalitetu.

Iako se državna matura provodi već pet godina, dosad njeni rezultati nisu bili korišteni u svrhu donošenja obrazovnih politika niti kao smjernice za rad na nastavi. Stoga je jedan od ciljeva ovoga projekta promijeniti takvu praksu budući da su rezultati državne mature vrlo slojeviti te je na temelju njih moguće donositi brojne zaključke i preporuke. To posebice vrijedi za obvezne ispite budući da njima pristupaju svi učenici gimnazija.

Ključne aktivnosti/zadatci:

Projekt će biti podijeljen u nekoliko etapa s obzirom na korištene metodološke pristupe. Etape će se djelomice vremenski preklapati, iako je nužno da se prve dvije etape provedu prije nastavka ostalih etapa. Svaka etapa imat će svoje specifične ciljeve.

(I) *Odabir stručnih radnih skupina*

Sadržajnu analizu ispita provest će nepristrani stručnjaci za pojedino područje (nepristranost se odnosi na to da analizu neće provoditi osobe koje su bile uključene u izradu ispita zbog moguće pristranosti). Svaka skupina imat će 8-10 članova i u njoj će biti 1-2 stručnjaka s visokoškolskih ustanova, dok će ostali članovi biti srednjoškolski nastavnici te djelatnici obrazovnih agencija.

(II) *Statistička analiza rezultata*

Cilj je ispitati razlike u postignuću na ispitima s obzirom na varijable: spol, tip škole, regionalna pripadnost, školske ocjene.

(III) *Psihometrijska analiza rezultata*

Cilj je ispitati psihometrijske karakteristike ispita te pojedinačnih zadataka. Ispiti i zadatci bit će analizirani kombiniranim korištenjem klasičnih i modernih pristupa unutar teorija testova. Isto tako, bit će korišteni suvremeni statistički postupci (npr. konfirmatorna faktorska analiza, analiza traga) pri ispitivanju konstruktne valjanosti ispita.

(IV) *Ispitivanje sadržajne i pojavne valjanosti ispita*

Nastavnici će analizirati sadržaj zadataka te će procijeniti koje se kognitivne razine ispituju u pojedinim zadacima.

(V) *Analiza točnih i netočnih odgovora na ispitima*

Cilj je ove aktivnosti utvrđivanje usvojenosti pojedinih koncepata te najčešće miskoncepcije. U sklopu ove etape bit će provedena sadržajna analiza odgovora na uzorku od 250 ispita po predmetu iz svakoga ciklusa državne mature u razdoblju od 2011. do 2014. godine.

(VI) *Fokus grupe s nastavnicima*

S predmetnim nastavnicima bit će provedene fokus grupe prema strukturiranom planu. Cilj fokus grupa bit će ispitivanje načina na koji ispiti državne mature imaju povratni utjecaj na nastavu.

(VII) *Integracija rezultata*

Cilj ove etape bit će utvrđivanje povezanosti kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja. Na temelju toga bit će izrađene smjernice kako za poboljšanje kvalitete ispita tako i za unapređenje nastave.

(VIII) *Diseminacija rezultata*

Sve dobivene rezultate nužno je detaljno opisati u izvješću koje zatim treba prezentirati svim relevantnim institucijama te zainteresiranim skupinama stručnjaka i laika.

1. radna cjelina		
Odabir stručnih radnih skupina		
Planirane aktivnosti/ zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
odabir članova stručnih radnih skupina	svibanj – lipanj 2015.	izrađeni kriteriji za odabir članova stručnih radnih skupina, imenovanje povjerenstva za odabir skupina, objava javnoga poziva, selekcija kandidata, formirane stručne radne skupine

2. radna cjelina		
Kvantitativne analize podataka		
Planirane aktivnosti	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
psihometrijska analiza ispita DM (ljetni rokovi) iz Hrvatskoga jezika, Matematike, Engleskoga i Njemačkoga jezika na obje razine i to za razdoblje 2011. – 2014.	travanj – rujan 2015.	utvrđene psihometrijske karakteristike ispita te pojedinačnih zadataka
statistička analiza ispita DM (ljetni rokovi) iz obveznih ispita državne mature	listopad 2015.	utvrđene razlike u postignućima na ispitima s obzirom na spol, tip škole, regionalne pripadnost škole, školske ocjene iz obveznih ispita državne mature
ispitivanje pojavnosti valjanosti ispita	listopad – studeni 2015.	provedeni upitnici za nastavnike, analizirani podatci dobiveni pomoću upitnika

3. radna cjelina		
Primjena kvalitativne metodologije		
Planirane aktivnosti	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada konceptualnoga okvira za sadržajnu analizu ispita	lipanj – rujan 2015.	izrada konceptualnoga okvira za sadržajnu analizu ispita
analiza točnih i netočnih odgovora na ispitima iz obveznih ispita na državnoj maturi	kolovoz – listopad 2015.	utvrđivanje usvojenosti pojedinih sadržajnih područja te sadržajna analiza odgovora na uzorku od 250 ispita po predmetu iz svakoga ciklusa državne mature u razdoblju od 2010. do 2014.
fokus grupe s nastavnicima	listopad – studeni 2015.	snimljeni razgovori s temom povratnoga utjecaja državne mature na nastavu, napravljeni transkripti razgovora, analiza fokus grupa

4. radna cjelina		
Integracija i diseminacija rezultata		
Planirane aktivnosti	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada izvješća	studeni – prosinac 2015.	tehničko izvješće sa svim rezultatima analiza, kraći izvješće koji je moguće prezentirati široj javnosti
Dodatna obrazloženja		
Ovaj projekt temelji se na transferu metodologije i iskustava sa sličnoga projekta koji su djelatnici Centra 2014. godine proveli za ispite iz Kemije i Biologije.		

1.3.2. Usporedna analiza rezultata ispita državne mature iz Biologije i Kemije 2011. – 2013. te 2014. – 2015.

Naziv programa ili projekta:

Usporedna analiza rezultata ispita državne mature iz Biologije i Kemije 2011. – 2013. te 2014. – 2015.

Naručitelj: **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditelj (odgovorna osoba): **Natalija Ćurković i Nenad Marković**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Svaka mjera koja se poduzima radi poboljšanja nekoga ishoda ili neke aktivnosti, u ovome slučaju ispita državne mature, zahtijeva točnu procjenu postojeće situacije. Drugim riječima, kako bi se programi vrednovanja mogli učinkovito razvijati u budućnosti, potrebna je precizna analiza postojećega stanja i dosljedno provođenje potrebnih mjera u svrhu poboljšanja kvalitete ispita državne mature. Stoga projekt ima dva temeljna ishoda: analiza postojeće situacije i izrada novoga modela državne mature. Taj bi model nastojao zadržati prednosti postojećega sustava i evidentirati te unaprijediti njegove slabe strane. Svrha je novoga modela državne mature uspostava sustava koji bi se trebao temeljiti na zajedničkim odgojno-obrazovnim vrijednostima i jednoznačnim određenjima konceptualnih pojmova (primjerice kompetencije, ishodi učenja itd.) u čitavome obrazovnom sustavu. Nadalje, takav bi sustav trebao imati ishodišta u nekim od temeljnih dokumenata hrvatskoga obrazovnog sustava kao što su Nacionalni okvirni kurikulum (MZOS, 2009.) i Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (Vlada Republike Hrvatske, 2013.), ali bi istovremeno trebao pratiti globalne standarde testiranja koje propisuju krovne međunarodne organizacije poput OECD-a (Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj), ITC-a (International Test Commission), NCME-a (National Council on Measurement in Education), AERA (American Educational Research Association). Takva bi državna matura trebala omogućiti koherentno praćenje, vrednovanje i (pr)ocjenjivanje razvijenosti i usvojenosti obrazovnih ishoda iz kojih će proizlaziti preporuke za daljnja unapređenja obrazovnoga sustava.

Zašto se program provodi – koja je svrha njegova provođenja? Na koja se pitanja ili razvojne potrebe sustava obrazovanja želi odgovoriti? Što se njime želi ostvariti?

Provedene psihometrijske analize ispita (Ćurković, Tretinjak i Šabić, 2014.) upućuju na neujednačenost kvalitete ispita za pojedine predmete pa čak i na neujednačenost unutar pojedinih sadržajnih područja istoga predmeta. Stoga je kao prvi korak rekonceptualizacije potrebno uspostaviti jednake standarde kvalitete svih ispita državne mature. Državna bi matura time trebala postati valjani pokazatelj učeničkoga postignuća, odnosno trebala bi služiti kao certifikat dostignute kvalifikacije koja osigurava da je kandidat stekao ključne kompetencije prema Nacionalnome

okvirnom kurikulumu. Nadalje, trenutni model državne mature potrebno je unaprijediti kako bi ona mogla služiti kao mehanizam unaprjeđivanja kvalitete obrazovnog sustava, a u skladu sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije (Vlada Republike Hrvatske, 2013.).

Cilj:

Svrha nastave Biologije i Kemije jest stjecanje prirodoslovne pismenosti. Stoga su postavljeni sljedeći ciljevi projekta:

- ispitati i usporediti u kojoj mjeri ispiti Biologije i Kemije 2011. – 2013. te 2014. – 2015. na državnoj maturi doista mjere odrednice prirodoslovne pismenosti
- ispitati povezanost poučavanja Biologije i Kemije u školama i ispita državne mature (2014. – 2015.)
- Izraditi preporuke za poboljšanje kvalitete ispita te unapređenje nastave Biologije i Kemije.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Ispiti državne mature su ispiti visokoga rizika čiji rezultati imaju značajan utjecaj na daljnji akademski i profesionalni razvoj svakoga pristupnika pa tako i društva u cjelini. Stoga je neophodno razvijati instrumente kod kojih je minimizirana pogreška mjerenja. U tu svrhu razvijene su suvremene metode i teorije testova koje omogućuju izradu ispita prema jasno utvrđenim standardima, a koji se primjenjuju u visokorazvijenim programima testiranja u svijetu. Zbog toga je nužno sustavno raditi na poboljšanjima ispita državne mature kako bi se navedeni standardi implementirali u što većoj mjeri te se tako povećala njena pouzdanost.

Za osiguranje najviše kvalitete ispitnih zadataka i ispita u cjelini potrebno je predtestiranje ispitnih zadataka kako bi se dobili njihovi realni parametri. Temeljem unaprijed definiranih parametara ispitnih zadataka moguća je konstrukcija ispita najboljih mjernih svojstava što kao rezultat omogućuje objektivno, valjano i pouzdano mjerenje obrazovnih ishoda.

Nadalje, ispiti bi se trebali temeljiti na unaprijed određenim preciznim specifikacijama koje bi osim sadržaja pojedinoga predmeta uključivale i osam ključnih kompetencija prema Nacionalnome okvirnom kurikulumu.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Mjera 8.6.4. Rekonceptualizirati model državne mature u skladu s novim kurikularnim ciljevima.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Utvrđivanje postojećega stanja		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
analiza ispita i rezultata proteklih ciklusa državne mature 2014.- 2015.	listopad 2015.	izvješće o rezultatima ispita na proteklim ciklusima državne mature s prijedlozima za povećanje kvalitete ispitnih materijala i procedura provedbe ispita
statistička i psihometrijska analiza ispita DM (ljetni rokovi) iz Biologije i Kemije (razdoblje 2014. – 2015.)	kolovoz – listopad 2015.	utvrđene razlike u postignućima na ispitima s obzirom na spol, tip škole, regionalne pripadnosti škole, školske ocjene iz Biologije i Kemije, utvrđene psihometrijske karakteristike ispita iz Biologije i Kemije te pojedinačnih zadataka
imenovanje skupina (vanjskih suradnika Centra) za kvalitativnu analizu ispita iz Biologije i Kemije 2014.- 2015.	lipanj – srpanj 2015.	izrađeni kriteriji za odabir članova stručnih radnih skupina; imenovanje povjerenstva za odabir skupina; objava javnog poziva; selekcija kandidata
ispitivanje sadržajne i pojavne valjanosti ispita iz Biologije i Kemije 2014.- 2015.	rujan – prosinac 2015.	sadržajna analiza zadataka te analiza koje se kognitivne razine ispituju u pojedinim zadacima
analiza točnih i netočnih odgovora na ispitima iz Biologije i Kemije 2014.- 2015.	kolovoz – prosinac 2015.	utvrđivanje usvojenosti pojedinih prirodoslovnih koncepata te najčešće miskoncepcije, sadržajna analiza odgovora na uzorku od 250 ispita po predmetu iz svakoga ciklusa državne mature u razdoblju od 2014. do 2015.
fokus grupe s nastavnicima	listopad – prosinac 2015.	snimljeni razgovori s temom povratnoga utjecaja državne mature na nastavu
analiza dosad prikupljenih podataka	rujan – prosinac 2015.	pisanje i prezentacija izvješća

1.3.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita iz Povijesti na državnoj maturi

Naziv programa ili projekta:

Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita iz Povijesti na državnoj maturi

Naručitelj: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Voditeljica (odgovorna osoba): Natalija Gjeri Robić

Svrha i očekivani ishodi programa/projekta:

Ispit iz Povijesti na državnoj maturi polaže se kao izborni predmet, a ispit se temelji na specifikaciji definiranoj u Ispitnome katalogu za Povijest. Ispitni katalog usklađen je s odobrenim Nastavnim planom i programom za Povijest u gimnazijama te su u skladu s time u ispitu zastupljeni sadržaji iz opće i nacionalne povijesti od pretpovijesti do suvremenoga doba. Ispiti na državnoj maturi, pa tako i ispit iz Povijesti, u idućih će nekoliko godina trebati proći temeljnu rekonceptualizaciju. S jedne strane, promijenit će se metodologija izrade ispita kako bi se osigurala potpuna standardiziranost ispita/ispitnih inačica. S druge strane, donesena Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.) te izrada novih predmetnih kurikulumuma zahtijevat će promjenu sadržaja odnosno koncepta ispitivanja. U tom kontekstu Centar će kao nadležna institucija ponuditi smjernice za izradu novih ispita, a kako bi smjernice bile utemeljene na podacima, provest će se opsežna sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita iz Povijesti na državnoj maturi. Rezultati provedenih analiza služit će kao smjernica za izradu ispita te za unapređenje procedure izrade ispita i ispitnih zadataka. Isto tako, rezultati analize učeničkih odgovora služit će učenicima i nastavnicima kao povratna informacija u vezi s pogreškama koje su učenici radili na pojedinome zadatku odnosno ispitu.

U projektu će se također izraditi i priručnik za izradu zadataka iz Povijesti. Naime, kontinuirano iskustvo u radu s nastavnicima koji izrađuju ispite i ispitne zadatke te iskustvo u provedbi edukacija vezano uz izradu ispitnih zadataka pokazalo je da su nastavnicima potrebna dodatna znanja i vještine u izradi ispitnih zadataka. U projektu Razvoj završnih ispita napravljeni su kratki priručnici za izradu zadataka koji su se pokazali iznimno korisnima prilikom izrade i recenzije ispitnih zadataka. Stoga će se u izradi ovog priručnika koristiti dosadašnja iskustva u provedbi edukacija za autore i stručne radne skupine, iskustva rada na priručniku iz projekta Razvoj završnih ispita, no i rezultati analiza ispita iz Povijesti na državnoj maturi koje će se provesti. Ovakav priručnik za izradu zadataka koristit će autorima ispitnih zadataka, stručnim radnim skupinama za razvoj ispita, recenzentima ispitnih zadataka, nastavnicima te ostalim sudionicima odgojno-obrazovnog sustava.

Očekivani ishodi projekta:

- utvrđena sadržajna valjanost te metrijske karakteristike provedenih ispita iz Povijesti
- utvrđene najčešće pogreške učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga i zatvorenoga tipa
- izrađen priručnik za izradu zadataka iz Povijesti te drugi dokumenti vezani uz izradu ispitnih materijala
- smjernice za unapređenje izrade ispitnih materijala temeljem rezultata provedenih analiza.

Ciljevi:

- utvrditi sadržajnu valjanost te metrijske karakteristike provedenih ispita iz Povijesti
- utvrditi najčešće pogreške učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga i zatvorenoga tipa
- izraditi priručnik za izradu zadataka iz Povijesti te druge dokumente vezane uz izradu ispitnih materijala
- odrediti smjernice za unapređenje izrade ispitnih materijala temeljem rezultata provedenih analiza.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Projekt Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita iz Povijesti na državnoj maturi usko je povezana s dvije mjere iz Strategije koje se bave razvojem ispitnih materijala:

Mjera 8.6.4. Rekonceptualizirati model državne mature u skladu s novim kurikulumnim ciljevima

Mjera 2.5.5. Izrada ispitnih materijala na osnovi kurikulumom definiranih odgojno-obrazovnih ishoda.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Analiza sadržaja i metrijskih karakteristika provedenih ispita iz Povijesti		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
analiza ispitnih specifikacija/ispitnih kataloga	kolovoz 2015.	dokument s rezultatima analize i preporukama za poboljšanje
prikaz obilježja pristupnika koji su pisali ispit iz Povijesti u različitim rokovima	rujan 2015.	dokument s prikazom obilježja pristupnika
opis metrijskih karakteristika zadataka zatvorenoga i otvorenoga tipa	listopad 2015.	dokument s opisom metrijskih karakteristika zadataka zatvorenoga tipa i prijedlozima za poboljšanje
sadržajna analiza ispita prema sadržajima i ishodima učenja definiranim u Ispitnome katalogu, Nastavnome planu i programu te Nacionalnome okvirnom kurikulumu	listopad 2015.	dokument s rezultatima analize
analiza postojećega okvira klasifikacije znanja i misaonih procesa u Ispitnome katalogu te usporedba s drugim okvirima klasifikacije znanja i vještina iz Povijesti (kompetencijski pristup)	listopad 2015.	dokument s rezultatima analize
klasifikacija ispitnih zadataka s obzirom na razine znanja i misaonih procesa	listopad 2015.	dokument s ispitnim zadatcima klasificiranim s obzirom na razine znanja i misaonih procesa

Ključne aktivnosti i zadatci		
2. radna cjelina Sadržajna analiza učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga tipa		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
priprema ispitnih materijala i tablica za unos učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga tipa	ožujak 2015.	materijali i tablice spremni za unos
unos učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga tipa	rujan 2015.	tablice s unesenim učeničkim odgovorima
sadržajna analiza učeničkih odgovora	prosinac 2015.	analiza i klasifikacija učeničkih odgovora, obrađeni podatci

Ključne aktivnosti i zadatci		
3. radna cjelina Izrada izvješća i priručnika		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada priručnika za izradu i recenzije ispitnih zadataka	prosinac 2015.	pripremljen priručnik
izrada izvješća s rezultatima provedenih analiza ispita i ispitnih zadataka s preporukama za unapređenje	prosinac 2015. – travanj 2016.	pripremljena izvješća

1.4. Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova

Naziv programa ili projekta:

Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova

Naručitelj: **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditelj (odgovorna osoba): **Petar Bezinović**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Svrha uvođenja vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova je kontinuirano unapređivanje njihova rada. Sustavnim i kontinuiranim vanjskim vrednovanjem odgojno-obrazovnih ustanova omogućit će se dobivanje valjanih povratnih informacija o kvaliteti rada ustanova. Vanjsko vrednovanje omogućuje neovisno identificiranje prednosti i dobrih strana kao i onih područja rada koja se moraju mijenjati da bi se unaprijedio rad ustanove.

Očekivani ishodi projekta u 2015. godini su:

- usvojen model i procedure vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada ustanova
- izrađen plan i program provođenja vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova
- izrađen program edukacije i licenciranja vanjskih procjenitelja (evaluatora/ auditora)
- izrađen Priručnik o vanjskome vrednovanju škola
- izrađen Pravilnik o vanjskome vrednovanju škola.

Cilj:

Uvođenje sustavnoga i kontinuiranoga praćenja i unapređenja kvalitete rada odgojno-obrazovnih ustanova.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije posebno značenje pridaje kvaliteti odgoja i obrazovanja te se ustroj sustava osiguravanja kvalitete odgojno-obrazovnih ustanova postavlja kao jedan od temeljnih ciljeva cijele Strategije (Cilj 8). Za ostvarivanje toga cilja planiran je niz mjera. Sustav osiguravanja kvalitete između ostaloga povezuje i usklađuje komplementarne pristupe samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova, pri čemu se vanjsko vrednovanje koristi samovrednovanjem i razvojnim planovima ustanova kao polazištima za procjenu njihova kapaciteta za pokretanje promjena i vlastiti razvoj.

Sustavno vanjsko vrednovanje škola omogućuje tako školama dobivanje valjanih povratnih informacija za procjenu njihova djelovanja, i kao takvo smatra se učinkovitim pristupom za kontinuirano unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnih procesa i poželjnih ishoda obrazovanja u školama (OECD, 2013.1). Ovaj se oblik vrednovanja bavi individualnim ustanovama (najčešće školama) koje slijedom dogovorene obrazovne politike moraju jamčiti svoju odgovornost i uspješnost u ostvarivanju poželjnih ishoda svoga djelovanja.

Smisao pristupa svodi se na preispitivanje postojećega rada ustanove s ciljem zadovoljavanja dviju primarnih funkcija: (1) unapređivanja kvalitete i (2) osiguravanja odgovornosti za rad ustanove.

Primarni cilj pristupa jest pomoći školama u procesu njihove transformacije u zajednice učenja u kojima je unapređivanje kvalitete, ponajprije unapređivanje učenja i poučavanja, kontinuiran proces. Sustav vanjskoga vrednovanja omogućuje neovisno vanjsko identificiranje prednosti i dobrih strana, kao i onih područja rada koja se moraju mijenjati da bi se unaprijedilo funkcioniranje ustanove. Od vanjskih evaluatora ustanove dobivaju povratne informacije koje im pomažu u daljnjemu razvoju i unapređivanju kvalitete rada škole.

Ovaj pristup neizravno pridonosi povećanju odgovornosti jer osigurava transparentne uvide u rad odgojno-obrazovnih ustanova pružanjem objektivnih informacija o njihovom radu i uspješnosti ustanovama nadležnim za osiguravanje kvalitete odgoja i obrazovanja i zainteresiranoj javnosti.

Vanjsko vrednovanje sadrži stručnu procjenu o relevantnim područjima rada škola: upravljanju školom, ljudskim i materijalnim resursima, o ključnim procesima, kvaliteti samovrednovanja i planiranja razvoja, o kvaliteti nastave i podršci učenicima, kao i o rezultatima, ishodima i postignućima učenika te ostvarivanju odgojno-obrazovnih ciljeva. Procjena je temeljena na jasnim i dogovorenim kriterijima i indikatorima kvalitete škola. U procesu longitudinalnoga praćenja rada škole, vanjsko vrednovanje pruža i podatke o napredovanju škole u različitim aspektima rada i ishodima učenja.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Podcilj 8.5. Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova i mjere 8.5.1, 8.5.2. i 8.5.3.

Povezanost s Operativnim programom „Učinkoviti ljudski potencijali“ (financijsko razdoblje EU 2014. – 2020.): Investicijski prioritet 10.iv – Poboljšanje značaja obrazovnih sustava i sustava osposobljavanja za tržište rada, olakšavanje prijelaza iz škole na posao, jačanje sustava strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja te njihove kvalitete, između ostaloga mehanizmima za predviđanje vještina, prilagodboom nastavnih planova i programa te uvođenjem i razvojem sustava učenja koji se temelje na radu, uključujući dualne sustave učenja i programe naukovanja.

OP ULJP 2014-2020 (hrv ver. str 114.) <http://www.strukturnifondovi.hr/vazni-dokumenti>

1 OECD (2013.). Synergies for Better Learning – An International Perspective on Evaluation and Assessment. Chapter 6: School evaluation: From compliancy to quality.

Napomena: Primjena modela i postupaka vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada ustanova testirat će se eksperimentalno u 2016. godini, nakon čega će se ustrojiti trajan sustav provođenja programa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u RH.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Razraditi model i procedure vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada ustanova Izraditi Pravilnik i Priručnik za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova (mjera iz Strategije 8.5.1.)		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
MJERA 8.5.1. Razraditi model i procedure vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada OOU	veljača – prosinac 2015.	razrađen model i procedure vanjskoga vrednovanja OOU
ustrojiti stručno povjerenstvo za podršku razvoju i provedbi projekta Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova	travanj 2015.	imenovano stručno povjerenstvo za podršku razvoju i provedbi projekta od strane MZOS-a
ustrojiti radnu skupinu (RS) za izradu općega modela vanjskoga vrednovanja OOU	svibanj 2015.	ustrojena radna skupina
analizirati postojeće pristupe i modele vanjskoga vrednovanja OOU	veljača – svibanj 2015.	analizirani pristupi i modeli vanjskoga vrednovanja
razraditi kriterije i mjerljive indikatore kvalitete OOU usklađene s kurikularnim ciljevima	svibanj – srpanj 2015.	izrađeni kriteriji i indikatori
izraditi prijedlog/nacrt modela vanjskoga vrednovanja OOU	travanj – srpanj 2015.	izrađen prijedlog modela vanjskoga vrednovanja OOU
raspraviti prijedlog/nacrt modela u fokus grupama (osnovne škole, gimnazije, strukovne škole)	rujan – studeni 2015.	prijedlog razmotren od ključnih sudionika
izraditi prijedlog Pravilnika o vanjskome vrednovanju i praćenje rada OOU	studenj – prosinac 2015.	izrađen prijedlog Pravilnika
izraditi radne verzije Priručnika za vanjsko vrednovanje i praćenje rada OOU i Kodeksa ponašanja sudionika (evaluatora i ustanova)	studenj – prosinac 2015.	izrađen Priručnik; izrađen Kodeks

Ključne aktivnosti i zadatci		
2. radna cjelina		
Osigurati edukaciju i licenciranje vanjskih evaluatora (mjera iz Strategije 8.5.3.)		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
MJERA 8.5.3. osigurati edukaciju i licenciranje vanjskih evaluatora	veljača 2015. – ožujak 2016.	program edukacije, licencirani vanjski evaluatori
predstaviti projekt dosadašnjim suradnicima mreže podrške samovrednovanju škola	veljača 2015.	program stručnoga skupa, potpisna lista
odrediti kompetencijske osobine evaluatora, odrediti selekcijske kriterije	svibanj 2015.	definirane potrebne kompetencije evaluatora
angažirati potencijalnu skupinu evaluatora, uključiti ih u planiranje programa provođenja vanjskoga vrednovanja škola	lipanj – srpanj 2015.	angažirana inicijalna skupina evaluatora
izraditi program edukacije i pripreme evaluatora za vanjsko vrednovanje škola	studeni 2015.	izrađen program edukacije evaluatora
izraditi program licenciranja evaluatora	prosinac 2015.	izrađen program
provesti teorijsku i praktičnu edukaciju evaluatora	siječanj – veljača 2016.	dobro pripremljeni evaluatori
provesti licenciranje evaluatora	ožujak 2016.	licencirani evaluatori

Ključne aktivnosti i zadatci		
3. radna cjelina Planirati i izraditi program eksperimentalnoga provođenja vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova (mjera iz Strategije 8.5.2.)		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
MJERA 8.5.2. planirati i izraditi program provođenja vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova	rujan – prosinac 2015.	izrađen program vanjskoga vrednovanja OOU
izraditi opći vremenski plan eksperimentalnoga i sustavnoga provođenja vanjskoga vrednovanja OOU	rujan – listopad 2015.	izrađen plan eksperimentalnoga i plan sustavnoga provođenja VV
izraditi program i specifične planove provođenja vanjskoga vrednovanja osnovnih škola, gimnazija, strukovnih škola i učeničkih domova, ustroj odjela u NCVVO-u	studeni 2015.	izrađeni programi provedbe VV u svim OOU, objava na web-u
upoznati odgojno-obrazovne ustanove s pristupom vanjskoga vrednovanja škola	prosina 2015.	pristup predstavljen na državnim skupovima

1.4.1. Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja

Naziv programa ili projekta:

Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja

Naručitelj: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditelj (odgovorna osoba): **Sandra Antulić**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Polazište i osnovna svrha razvoja i implementacije sustavnoga procesa praćenja, osiguranja i unapređenja kvalitete rada ustanove ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja je unapređenje kvalitete života djeteta u ustanovi. Jedno od elementarnih ljudskih prava jest pravo na obrazovanje. Etičko načelo koje je ugrađeno u najviše državne i nacionalne dokumente jest jednako pravo svih građana na podjednako kvalitetno obrazovanje.

Specifične značajke i osjetljivost djece rane dobi iziskuju visoku razinu kvalitete ustanova za rani odgoj. Kvalitetu tih ustanova čini ukupnost utjecaja (okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd.) nužnih za djetetov cjeloviti razvoj, odgoj i učenje. Kvaliteta je rezultat promišljenoga, a ne stihijskoga djelovanja u ustanovi za rani odgoj, stoga je nužno utvrditi standarde (kriterije, pokazatelje kvalitete) i prema njima stalno analizirati postojeću odgojno-obrazovnu praksu, tj. isticati njezine pozitivne strane i uočavati i unapređivati njezine „kritične točke“. Stalno promišljanje i vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse, pretpostavka je kontinuiranoga unapređivanja i razvoja ustanove.

Svrha vrednovanja u ustanovi jest:

- promicanje samoodgovornosti svih pojedinaca u ustanovi, kao i ustanove u cjelini (praktičari znaju da su odgovorni za napredak, odgoj i učenje djece, ustanove su svjesne da su odgovorne za osiguranje uvjeta za odgovarajući napredak, a svi zajedno da su odgovorni za cjelokupnu kvalitetu i razvoj ustanove)
- osiguranje korisnih pokazatelja onoga što je već postignuto i onoga što bi trebalo unaprijediti (prepoznavanje dobrih strana i „kritičnih točaka“ polazište je za poboljšanje kvalitete)
- jamčenje jednakih uvjeta za svu djecu (npr. mlađoj djeci u odnosu prema starijoj, jednoj etničkoj skupini u odnosu prema drugoj, djeci slabijega socijalnog statusa i djeci s teškoćama u odnosu prema drugoj djeci i sl.)

- određivanje trendova u unapređenju kvalitete ustanove (praktičari, ali i ustanova u cjelini moraju znati pogoršava li se njihova kvaliteta ili se poboljšava s obzirom na povijest, kontekst i kulturu ustanove).

Doprinos procesa samovrednovanja sustavu odgoja i obrazovanja očituje se u kontinuiranom i sustavnome radu na procjeni i unapređenju kvalitete svake pojedine ustanove u projektu. Dodatno, doprinos se očituje u kontinuiranom jačanju članova timova za kvalitetu, posredno, a neposredno i u jačanju ostalih ključnih sudionika. Implementacijom i provođenjem projekta nastoji se osigurati kultura dijaloga, osobna i profesionalna odgovornost ključnih sudionika te konačno, kultura samovrednovanja u sustavu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, a s krajnjim ciljem unapređenja kvalitete života djeteta u ustanovi.

Cilj:

Razvoj, implementacija i praćenje provedbe samovrednovanja kao sustavnoga i kontinuiranoga procesa praćenja i unapređenja kvalitete rada ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, odnosno:

- sustavno praćenje provedbe procesa samovrednovanja u pilot ustanovama, prvoga, drugoga i trećega ciklusa provedbe (N≈130), poticanje novih ustanova na uključivanje u proces samovrednovanja (četvrti i peti ciklus provedbe (N≈30), poticanje razmjene iskustava uključenih ustanova (N≈130), kontinuirano osnaživanje članova tima za kvalitetu za provedbu procesa samovrednovanja (N≈600), revizija i unapređenje modela samovrednovanja temeljem povratnih informacija, kontinuirana podrška ustanovama u procesu samovrednovanja, diseminacija rezultata i iskustava.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Osiguravanje kvalitete sveobuhvatan je pojam koji se odnosi na postupke i praksu ostvarivanja, održavanja i unapređivanja kvalitete u specifičnim područjima odgoja i obrazovanja. Temelji se na trajnome i kontinuiranome vrednovanju obrazovnoga sustava, njegovih ustanova i programa.

Osnovno polazište u procesu unapređenja kvalitete pojedinih ustanova i cjelokupnoga sustava ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te skrbi za djecu jest pokretanje promjena i unapređenje sustava iznutra. Suvremene ustanove za rani odgoj preuzimaju odgovornost za kvalitetu života i rada u njoj, čime samovrednovanje pojedinaca, kao nositelja svih procesa u ustanovi, postaje sve važnije. Samovrednovanje se provodi sustavno, planski i organizirano, i u njemu djelatno sudjeluju svi sudionici odgojno-obrazovnoga procesa (djeca i odrasli) te se provodi po unaprijed utvrđenoj metodologiji i u skladu s poznatim/dogovorenim kriterijima (područjima vrednovanja). Kontinuirano samovrednovanje vlastite odgojno-obrazovne prakse, kao prvog koraka na putu njezina unapređenja, obveza je svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2010. godine razvija sveobuhvatni model samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i

obrazovanja s ciljem implementacije sustava praćenja i osiguranja kvalitete na nacionalnoj razini. Proces samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja temelji se na elementima unutarnjega i vanjskoga vrednovanja pri čemu:

- procjena i unapređenje temelje se na objektivnim pokazateljima
- koristi se unaprijed zadana metodologija koja pridonosi objektivnosti procesa
- vrednuju se kriteriji unutar devet područja kvalitete rada ustanove
- koriste se različiti izvori informacija (upitnici, dokumentacija ustanove, fokus grupe i dr.)
- u procjenu i unapređenje uključuju se svi sudionici odgojno-obrazovne ustanove
- sustavno se jačaju kapaciteti unutar ustanove za kvalitetnu provedbu procesa
- ustanove se kroz proces potiče na umrežavanje i razmjenu iskustava
- ustanove u procesu razvijaju unutarnji sustav kvalitete, razvijaju razvojne planove, planiraju metode vrednovanja i mjerljive pokazatelje uspješnosti realizacije razvojnih ciljeva te diseminacije rezultata procesa u lokalnoj zajednici
- ustanove prema kalendaru aktivnosti izvještavaju o procesu samovrednovanja
- ustanove prema kalendaru aktivnosti izvještavaju o uspješnosti realizacije razvojnih planova.

Proces samovrednovanja započeo je u rujnu 2011. godine kada se 14 ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja uključilo u pilot-projekt. Provedba projekta na nacionalnoj razini započela je u rujnu 2012. godine kada se u projekt uključilo 100 ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja (ustanove prvoga i drugoga ciklusa provedbe). Prijavljivanje ustanova u projekt nastavilo se u 2013. (treći ciklus provedbe) i 2014. godini (četvrti ciklus provedbe).

Model samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja se temeljem povratnih informacija o uspješnosti implementacije zajedno s ustanovama u procesu i suradnicima na projektu kontinuirano unapređuje kako bi odgovorio realnim potrebama svake pojedine odgojno-obrazovne ustanove, a time i sustavu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Mjera 8.4.1. O snaživati unutarnje kapacitete ustanova za samovrednovanje i uspostaviti sustav vanjske podrške samovrednovanju škola

Mjera 8.5.1. Razraditi model i procedure vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada ustanova – izraditi Pravilnik i Priručnik za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova

Mjera 8.5.5. Pokrenut sustavan program vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Implementacija i praćenje provedbe procesa samovrednovanja u ustanovama ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
praćenje provedbe (pilot – IV. ciklus) od ped. god. 2011./2012. do ped. god. 2014./2015.	siječanj – prosinac 2015.	izvješća o samovrednovanju, izvješća o realizaciji razvojnog plana, analize, povratne informacije, baza ustanova
implementacija procesa (V. ciklus) ped. god. 2015./2016.	rujan – prosinac 2015.	poziv, obrasci prijave, provedba i analiza upitnika, baza ustanova
izvještavanje o provedbi	lipanj 2015. prosinao 2015.	izvješće o provedbi

Ključne aktivnosti i zadatci		
2. radna cjelina		
Osnaživanje članova tima za kvalitetu za uspješnu provedbu procesa samovrednovanja		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
stručno usavršavanje Modul 1: Temeljna znanja i vještine potrebne za kvalitetnu provedbu procesa samovrednovanja (IV. ciklus)	ožujak 2015.	poziv, obrazac prijave, program, potpisna lista, prezentacije, radni materijali, fotografije, evaluacije, izvješće
stručno usavršavanje Modul 3 pilot I./II./III. ciklus	listopad – studeni 2015.	poziv, obrazac prijave, program, potpisna lista, prezentacije, radni materijali, fotografije, evaluacije, izvješće
stručno usavršavanje Modul 4 pilot I./II./III. ciklus	listopad – studeni 2015.	poziv, obrazac prijave, program, potpisna lista, prezentacije, radni materijali, fotografije, evaluacije, izvješće
stručno usavršavanje uvodni modul: Prvi koraci u procesu samovrednovanja (V. ciklus)	listopad 2015.	poziv, obrazac prijave, program, potpisna lista, prezentacije, radni materijali, fotografije, evaluacije, izvješće

Ključne aktivnosti i zadatci		
3. radna cjelina		
Revizija i unapređenje metodologije i aktivnosti procesa samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
razvoj prijedloga sustava podrške ustanovama ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja u procesu samovrednovanja	siječanj – prosinac 2015.	prijedlog sustava podrške, metodologija implementacije sustava podrške, evaluacija sustava podrške

Ključne aktivnosti i zadatci		
4. radna cjelina		
Diseminacija rezultata implementacije procesa samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
publikacija: Prva iskustva provedbe samovrednovanja ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja	siječanj – prosinac 2015.	publikacija
sudjelovanje na domaćim/međunarodnim skupovima/konferencijama	siječanj – prosinac 2015.	poziv/program, radovi/prezentacije

1.5. Nacionalni ispiti

1.5.1. Razvoj završnih ispita na kraju obrazovnih ciklusa

Naziv programa ili projekta:

Razvoj završnih ispita na kraju obrazovnih ciklusa

Naručitelj: **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditeljica (odgovorna osoba): **Natalija Gjeri Robić**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Rezultati vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika, odnosno rezultati mjerenja učeničkoga znanja, jedan su od indikatora kvalitete škole i obrazovanja u cjelini. Zbog važnosti koje vanjsko vrednovanje ima za učenike, škole i za obrazovni sustav u cjelini, nužno je kontinuirano unapređivati način ispitivanja učeničkoga znanja. Stoga je Centar odlučio razviti model testiranja prema suvremenim pristupima ispitivanju znanja, čime će se proces vanjskoga vrjednovanja dodatno poboljšati. Razvijeni će se model ispitivanja moći primijeniti za izradu ispita na kraju obrazovnih ciklusa, čime će se osigurati temelj za sustavno praćenje učenika i obrazovnoga sustava radi osiguranja kvalitete obrazovanja.

Novi model razvoja ispita podrazumijeva uporabu suvremenih pristupa ispitivanju znanja, od planiranja ispita, kroz njegov razvoj pa do analiza i interpretacija ispita odnosno ispitnih rezultata. U novome je modelu unaprijeđen sustav osiguranja kvalitete u izradi ispitnoga materijala te sustav osiguranja valjanih, pouzdanih i objektivnih ispitnih rezultata za svakoga pojedinog učenika. Ispiti razvijeni unutar modela su standardizirani ispiti (uporaba Teorije odgovora na zadatak). Stoga je standardizacija ispita ključna značajka novoga modela ispitivanja znanja, što ne podrazumijeva samo standardizaciju *postupaka* ispitivanja nego standardizaciju *ispita* temeljem detaljno razrađenih ispitnih specifikacija, dizajna testa i mjernih karakteristika zadataka dobivenih predtestiranjima, radi osiguranja jednakoga standarda ispitivanja za sve pristupnike. Takav model vanjskoga vrednovanja pruža više informacija o ispitu, ispitnim zadacima, ali i o učenicima i obrazovnome sustavu te omogućuje usporedbu rezultata i praćenje postignuća učenika ili različitih podgrupa populacije unutar jedne godine (različiti „rokovi“) ili kroz godine jer ispitne inačice potpuno su paralelne s obzirom na strukturu i nacrt ispita te na metrijske karakteristike ispita, a rezultati učenika prikazuju se na skali postignuća te su međusobno usporedivi.

Ovakav model također podrazumijeva i uporabu aplikacijskih sustava za narudžbu, izradu i recenzije zadataka, a standardizacija ispita između ostaloga podrazumijeva i postojanje širega sustava – banke zadataka. Dugoročno, osim osiguranja kvalitete ispitnih materijala i rezultata ispita, ovaj model osigurava i uštedu vremena u razvoju ispita te racionalizaciju troškova.

Očekivani rezultati projekta:

- Uspostavljen je novi model ispitivanja znanja prema suvremenim pristupima ispitivanju znanja u obliku standardiziranih završnih ispita na kraju obrazovnih ciklusa.
- Unaprijeđen je sustav vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika uvođenjem suvremenih metoda u planiranju, konstrukciji, analizama ispita i interpretaciji rezultata (uporaba Teorije odgovora na zadatak uz klasične analize).
- Unaprijeđen je sustav osiguranja kvalitete u izradi ispitnoga materijala te sustav osiguranja valjanih, pouzdanih i etičnih ispitnih rezultata za svakoga pojedinog učenika.
- Primijenjen je i uveden model vanjskoga vrednovanja koji pruža više informacija o ispitu, ispitnim zadacima, ali i o učenicima i obrazovnome sustavu.
- Primijenjeni su po prvi puta standardizirani završni ispiti uporabom Teorije odgovora na zadatak iz četiri predmeta (osiguranje usporedbe rezultata i praćenje postignuća učenika ili različitih podgrupa populacije kroz godine).
- Provedeno je ispitivanje i procijenjeno znanje učenika osmih razreda iz četiri predmeta (Hrvatski i Engleski jezik, Povijest i Fizika).
- Uz projekt je pokrenut i projekt razvoja banke zadataka i pripadajućih aplikacija koji je unaprijedio proces razvoja ispita (tehničko unapređenje, efikasnost, osiguranje kvalitete) te poslovanje Centra u cjelini.
- Psihometrijsko osoblje Centra je kroz projekt osposobljeno za rad na novome modelu ispitivanja znanja (konstrukcija i standardizacija inačica ispita, analize podataka prema Teoriji odgovora na zadatak, interpretacija rezultata).
- Predmetni stručnjaci Centra su kroz projekt unaprijedili vještine vezane uz izradu ispitnih specifikacija te izradu i recenzije ispitnih zadataka.

Cilj:

Opći cilj projekta jest razviti model ispitivanja znanja na kraju obrazovnih ciklusa.

Specifični ciljevi su:

- razviti model i postupke testiranja prema suvremenim pristupima ispitivanju znanja: uporaba modela *Teorije odgovora na zadatak (Item Response Theory)* u izradi i analizi testova
- ispitati i procijeniti razine znanja učenika osmih razreda iz predmeta: Hrvatski jezik, Engleski jezik, Povijest i Fizika

Projekt je započeo 2011. godine kada su okupljene skupine za razvoj ispita te izrađene detaljne specifikacije ispita iz Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika, Povijesti i Fizike. Sve aktivnosti u 2012. godini bile su vezane uz pripremu ispitnih inačica za probno ispitivanje. U 2013. godini provedeno je probno ispitivanje zadataka iz navedena četiri predmeta radi utvrđivanja metrijskih karakteristika ispitnih zadataka kako bi se u glavnome testiranju primijenile potpuno ujednačene i povezane ispitne inačice s

unaprijed poznatim kvalitetnim metrijskim karakteristikama zadataka. Nakon probnoga ispitivanja slijedile su obrade podataka te priprema paralelnih (standardiziranih) ispitnih inačica za glavno ispitivanje koje je provedeno u ožujku 2014. godine. U glavnome ispitivanju sudjelovalo je 426 osnovnih škola iz cijele Hrvatske, a ispitivanje je provedeno na uzorku učenika osmih razreda. Sve aktivnosti projekta u 2014. godini bile su vezane uz pripremu i provedbu ispitivanja, analizu i obrade dobivenih podataka te izvještavanje o postupcima i rezultatima projekta i ispitivanja. Projekt će završiti 2015. godine publiciranjem izvješća o rezultatima projekta i provedenih ispitivanja.

Projekt je usko povezan s projektom Razvoj banke zadataka koji je započeo u siječnju 2012. godine s ciljem izrade aplikacijskog i baznog sustava podrške cjelokupnom procesu ispitivanja. Aplikacije vezane uz razvoj ispita testirane su u sklopu projekta Razvoj završnih ispita te su korištene prilikom narudžbe, izrade i recenzije zadataka za ispite u sklopu projekta te za formiranje ispitnih inačica. Iskustva stečena na projektu Razvoj završnih ispita koristit će se u daljnjem radu na razvoju banke zadataka u Centru.

Isto tako, znanja i iskustva stečena na projektu Razvoj završnih ispita koristit će se prilikom unapređivanja metodologije državne mature. Primjena iskustva već je započela 2014. godine prilikom izrade prijedloga Pravilnika o vanjskim suradnicima Centra koji sudjeluju u razvoju ispita. U Pravilniku su primijenjena iskustva projekta Razvoj završnih ispita prilikom definiranja kriterija odabira skupine za razvoj ispita, autora i recenzenata ispitnih zadataka, definiranja njihovih zadaća, definiranja procesa osiguranja kvalitete njihova rada, naknada za njihov rad te zaštite tajnosti podataka. Isto su tako temeljem iskustva u projektu Razvoj završnih ispita dani prijedlozi za poboljšanje u razvoju ispita državne mature u dokumentu tzv. „dubinske analize“ ispita i provedbe državne mature.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Procedure i ostali dokumenti razvoja standardiziranih ispita nastali u sklopu projekta Razvoj završnih ispita primjenjivi su za razvoj ispita i općenito ispitnih materijala koji su predviđeni Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije. Stoga će se navedene procedure te znanja stečena na projektu koristiti i u razvoju i uspostavi novih ispita i modela vanjskoga vrednovanja prema Strategiji. To se u prvom redu odnosi na Mjeru 8.6.4.: Rekonceptualizirati model državne mature u skladu s novim kurikulumnim ciljevima. Nadalje, iskustva stečena u projektu Razvoj završnih ispita koristit će se u razvoju infrastrukture odnosno sustava za mjere 2.4.7., 2.5.3., 2.5.5., 2.5.6., 2.5.9., 2.6.1.: Evaluacija primjene Nacionalnoga kurikulumu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, predmetnih/modularnih kurikulumu u osnovnoškolskome i gimnazijskome obrazovanju i kurikulumu za stjecanje kvalifikacija redovnim strukovnim obrazovanjem, Razvoj različitih modela formativnoga vrednovanja, Izrada ispitnih materijala na osnovi kurikulumom definiranih odgojno-obrazovnih ishoda, Razvoj hibridnih modela vrednovanja i ocjenjivanja, Osposobljavanje učitelja, nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika za nove modele vrednovanja, ocjenjivanja i izvještavanja, Razraditi, raspraviti i uspostaviti cjelovit okvir vanjskoga vrednovanja ishoda učenja u različitim vrstama obrazovanja i na različitim obrazovnim razinama.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Izrada završnoga izvješća projekta		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
finalizacija završnoga izvješća o rezultatima projekta i razvoju novoga modela razvoja ispita (2011. – 2014.)	ožujak 2015.	finalizirano izvješće o rezultatima projekta i razvoju novoga modela razvoja ispita
finalizacija završnoga izvješća o razvoju ispita i rezultatima ispitivanja iz Hrvatskoga jezika (2011. – 2014.)	ožujak 2015.	finalizirano izvješće o razvoju ispita i rezultatima ispitivanja iz Hrvatskoga jezika
finalizacija završnoga izvješća o razvoju ispita i rezultatima ispitivanja iz Engleskoga jezika (2011. – 2014.)	ožujak 2015.	finalizirano izvješće o razvoju ispita i rezultatima ispitivanja iz Engleskoga jezika
finalizacija završnoga izvješća o razvoju ispita i rezultatima ispitivanja iz Povijesti (2011. – 2014.)	ožujak 2015.	finalizirano izvješće o razvoju ispita i rezultatima ispitivanja iz Povijesti
finalizacija završnoga izvješća o razvoju ispita i rezultatima ispitivanja iz Fizike (2011. – 2014.)	ožujak 2015.	finalizirano izvješće o razvoju ispita i rezultatima ispitivanja iz Fizike
objedinjavanje, usklađivanje i uređivanje završnoga izvješća projekta (2011. – 2014.)	ožujak 2015.	uređeno završno izvješće i spremno za lekturu
lektura i unos lekture	travanj 2015.	lektorirano izvješće
prijelom i korektura	svibanj 2015.	izvješće je grafički uređeno i spremno za tisak
tisak	svibanj 2015.	tiskano izvješće

Ključne aktivnosti i zadatci		
2. radna cjelina Izrada procedura novoga modela razvoja ispita		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
finalizacija izrade procedura razvoja standardiziranih ispita prema novome modelu	lipanj 2015.	izrađen dokument s procedurama razvoja standardiziranih ispita
komentari na procedure	rujan/listopad 2015.	komentari na dokument s procedurama
prikupljanje komentara i priprema za javnu raspravu	listopad 2015.	pripremljena javna rasprava temeljem prikupljenih komentara
javna rasprava/sastanci u vezi procedura	listopad 2015.	održana javna rasprava u vezi s procedurama
finaliziranje procedura prema komentarima i raspravi	studeni 2015.	finalizirane procedure razvoja novoga modela razvoja ispita

Ključne aktivnosti i zadatci		
3. radna cjelina Predstavljanje rezultata projekta i provedenih ispitivanja		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
organizacija predstavljanja rezultata	rujan 2015.	organiziran skup/konferencija
predstavljanje rezultata i završnoga izvješća projekta	rujan 2015.	predstavljeni rezultati i završno izvješće projekta na skupu/konferenciji

1.5.2. Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz

Hrvatskoga jezika provedenih 2009. godine

Naziv programa ili projekta:

Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Hrvatskoga jezika provedenih 2009. godine u sklopu projekta Razvoj i strategija nacionalnih ispita

Naručitelj: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Voditeljica (odgovorna osoba): Sanja Fulgosi

Svrha i očekivani ishodi programa/projekta:

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja u školskoj godini 2008./2009. u sklopu projekta Razvoj i strategija nacionalnih ispita (u suradnji s nizozemskim ispitnim centrom CITO) proveo je u 2. razredu gimnazije nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika i osnovni je cilj toga projekta bio unaprijediti metodologiju vanjskoga vrednovanja u području vrednovanja ishoda učenja i izradi testova znanja. U skladu s tim općim ciljem, ispit iz Hrvatskoga jezika sastojao se od četiri sadržajnih područja. Tri su se područja odnosila izravno na sadržaje iz plana iz programa za Hrvatski jezik za gimnazije, a to su: gramatika, teorija književnosti i čitanje književnoga teksta. Uz navedene, ispitivalo se znanje i iz područja čitanja neknjiževnoga teksta. To je područje koje je u nastavnome planu i programu implicitno navedeno, ali nije sasvim jasno razrađeno. Uz ostalo, cilj je ovoga projekta bio u sadržaju ispita razraditi ishode i čitalačke situacije primjerene srednjoškolskoj razini poučavanja Hrvatskoga jezika. Svrha je projekta sadržajne analize odgovora učenika u otvorenim zadacima uz neknjiževne tekstove utvrditi i opisati najčešće pogreške učenika u razumijevanju neknjiževnoga teksta i doprinijeti dubljem uvidu u ishode za zadatke čitanja. S analizom sadržaja povezan je prikaz tehnike za sastavljanje zadataka za ispitivanje čitanja. Navedena svrha projekta, među ostalim, pridonosi razvoju sveukupnoga ispitnoga materijala iz Hrvatskoga jezika koji se temelji na sadržajima koji zadovoljavaju suvremene komunikacijske potrebe.

Ciljevi:

- utvrditi najčešće pogreške učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga i zatvorenoga tipa
- izraditi priručne materijale za izradu ispitnih zadataka za ispitivanje znanja iz Hrvatskoga jezika
- odrediti smjernice za unapređenje izrade ispitnih materijala iz Hrvatskoga jezika s posebnim osvrtom na vještinu čitanja.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Hrvatskoga jezika provedenih 2009. godine u sklopu projekta Razvoj i strategija nacionalnih ispita usko je povezana sa dvije mjere iz Strategije koje se bave razvojem ispitnih materijala:

Mjera 8.6.4. Rekonceptualizirati model državne mature u skladu s novim kurikularnim ciljevima

Mjera 2.5.5. Izrada ispitnih materijala na osnovi kurikulumom definiranih odgojno-obrazovnih ishoda.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Sadržajna analiza učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga tipa		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
priprema ispitnih materijala i tablica za unos učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga tipa	veljača 2015.	materijali i tablice spremni za unos
unos učeničkih odgovora na zadatke otvorenoga tipa	ožujak – svibanj 2015.	tablice s unesenim učeničkim odgovorima
sadržajna analiza učeničkih odgovora	svibanj – rujan 2015.	analiza i klasifikacija učeničkih odgovora
izvještaj/stručni članak	prosinac 2015.	dokument izvještaja

1.6. Međunarodna ispitivanja znanja

1.6.1. OECD/PISA

Naziv programa ili projekta:

PISA 2015 - Programme for International Student Assessment

Međunarodna procjena znanja i vještina učenika

Naručitelj: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Voditelj (odgovorna osoba): **Michelle Braš Roth**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Vrednovanje učinkovitosti obrazovnoga sustava u međunarodnome kontekstu s obzirom na stupanj razvoja ključnih međukurikularnih kompetencija iz područja prirodoslovne, matematičke i čitalačke pismenosti te kompetencija potrebnih za suradničko rješavanje problema.

PISA nastoji procijeniti u kojoj su mjeri obrazovni sustavi uspjeli osigurati mladima u dobi od 15 godina, koji se približavaju kraju svoga obveznog školovanja, stjecanje ključnih znanja, kompetencija i sklonosti učenju koje doprinose stvaranju temelja za cjeloživotno učenje i njihov uspješan ulazak u svijet odraslih i život u odrasloj dobi. PISA je, dakle, usmjerena na budućnost te nije usredotočena na stupanj usvojenosti određenoga školskog kurikulumu, već na sposobnost mladih za primjenu znanja i vještina u novim situacijama i nepoznatim okruženjima u školi i izvan nje. PISA nije ograničena samo na ispitivanje učeničkih kurikularnih i kroskurikularnih kompetencija, već ispituje koji od individualnih, školskih ili sistemskih čimbenika doprinose uspjehu učenika.

Ispitujući znanja i kompetencije učenika i prikupljajući podatke o kontekstualnim čimbenicima PISA nastoji:

- pružiti podršku zemljama sudionicama u pripremi učenika za život u 21. stoljeću
- osigurati osnovu za politički dijalog i globalnu suradnju između zemalja sudionica u definiranju i implementaciji obrazovnih ciljeva, politike i prakse
- pokazati zemljama sudionicama koja postignuća je moguće ostvariti u obrazovanju na primjeru najuspješnijih obrazovnih sustava
- pomoći vladama u postavljanju mjerljivih političkih ciljeva te u donošenju smjernica za obrazovnu reformu
- procijeniti brzinu obrazovnoga napretka zemalja sudionica kroz redovito praćenje u trogodišnjim ciklusima
- olakšati političke odluke kroz iskustva drugih i spoznaje o njihovoj praksi

- pomoći zemljama sudionicama u optimiziranju postojeće obrazovne politike.

PISA 2015 šesti je ciklus PISA istraživanja u kojemu se po drugi puta kao glavna ispitna domena ispituje prirodoslovna pismenost učenika. To će omogućiti zemljama sudionicama da ustanove koliko su promjene u njihovim obrazovnim sustavima dovele do promjena u učeničkim postignućima u odnosu na referentne točke postavljene u ciklusu PISA 2006, kada je prirodoslovlje bilo po prvi puta glavno ispitno područje.

Dok osnovni program omogućava zemljama sudionicama kontinuiranost i konzistentnost u vrednovanju znanja i kompetencija učenika, PISA je otvorena za metodološke i sadržajne inovacije. U svakome novom ciklusu istraživanja uz osnovne ispitne domene nudi se i nova, dodatna ispitna domena (npr. suradničko rješavanje problema u ciklusu PISA 2015) ili povezivanje s TALIS istraživanjem.

U prethodnim PISA ciklusima znanja i kompetencije učenika ispitivale su se pomoću testova »papir-olovka«. Budući da je takvim oblikom instrumenta teško pratiti različite vrste razmišljanja učenika te korake i metode u rješavanju zadataka, u ciklusu PISA 2015 znanja i kompetencije učenika ispituju se na računalu. Testiranje na računalu ima mnoge prednosti: bolja usklađenost između testova i razine postignuća svakoga pojedinog učenika, dodjeljivanje težih ili lakših zadataka učenicima ovisno o rezultatu koji su postigli na ranijim pitanjima, preciznija analiza učenika s najboljim i učenika s najslabijim sposobnostima, bolje pokrivanje aspekata konceptualnoga okvira za svaku pojedinu ispitnu domenu koje je teško obuhvatiti testovima »papir-olovka«, interaktivno testiranje učenika, korištenje simulacija prirodoslovnih pojava u testovima te smanjenje operativnih troškova i vremena potrebnoga učenicima za rješavanje testa.

PISA je danas sinonim za indikatore kvalitete obrazovnih sustava i obrazovnih politika. Zemlje sudionice koriste dobivene indikatore za otkrivanje slabih i jakih točaka u svome obrazovnom sustavu. Najbolji pokazatelj važnosti PISA rezultata je sve veći broj zemalja sudionica iz ciklusa u ciklus (više od 70 zemalja sudionica, što čini 90 % svjetskoga gospodarstva), javne debate te veliki interes medija za PISA rezultate diljem svijeta. Također, veliki broj zemalja sudionica započele su s provedbom nacionalnih istraživanja i testiranja sličnih PISA-i ili povezanih s PISA-om. Zbog važnosti PISA rezultata zemlje sudionice temelje razvoj i kreiranje obrazovne politike na PISA rezultatima.

Cilj:

- dobivanje međunarodno komparabilnih podataka o stupnju razvijenosti učeničkih kompetencija u ispitnim domenama prirodoslovne, matematičke i čita-lčke pismenosti te sposobnosti suradničkoga rješavanja problema mjerenih računalnim testiranjem učenika
- dobivanje podataka o kontekstualnim čimbenicima koji utječu na obrazovne ishode temeljem anketiranja učenika, roditelja i ravnatelja
- praćenje trendova koji pokazuju promjene u razinama i distribucijama učeničkih postignuća tijekom vremena.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Konceptualni okviri za sve ispitne domene nalaze se detaljno opisani u nacionalnim PISA izvješćima i službeno prevedenim OECD-ovim publikacijama:

1. Braš Roth, M., Gregurović, M., Markočić Dekanić, A. i Markuš, M. (2008.). PISA 2006: Prirodoslovne kompetencije za život. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
2. Braš Roth, M., Gregurović, M., Markočić Dekanić, A. i Markuš, M. (2008.). PISA 2006: Prirodoslovne kompetencije za život. Prvi hrvatski rezultati – sažeti pregled. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
3. Braš Roth, M., Markočić Dekanić, A., Markuš, M. i Gregurović, M. (2010.). PISA 2009: Čitalačke kompetencije za život. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
4. Braš Roth, M., Markočić Dekanić, A., Markuš Sandrić, M. i Gregurović, M. (2013.). PISA 2012: Matematičke kompetencije za život. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
5. Braš Roth, M., Markočić Dekanić, A. i Gregurović, M. (2014.). PISA 2012: Sposobnost rješavanja problema. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
6. OECD (2007.). Primjeri zadataka iz procjene PISA 2000: Čitalačka, matematička i prirodoslovna pismenost. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, PISA centar, Zagreb.
7. OECD (2010a). Definiranje i odabir ključnih kompetencija. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, PISA centar, Zagreb.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

2. cilj Provesti cjelovitu kurikularnu preobrazbu koja uključuje izradu i uvođenje novih kurikuluma na svim razinama i u svim vrstama odgoja i obrazovanja
- Cilj 6.2. Uspostaviti cjeloviti sustav kontinuirane podrške učenicima
8. cilj Ustrojiti sustav osiguravanja kvalitete odgoja i obrazovanja.

PISA pokazatelji mogu poslužiti kao polazište za planiranje i realizaciju ovih ciljeva.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Priprema ispitnih materijala, pratećih priručnika i vodiča za kodiranje		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
verifikacija ispitnoga instrumentarija, završna optička provjera i priprema za tisak prevedenih materijala, završna optička provjera elektroničkih modula, testiranje i provjera SDS-a	siječanj – travanj 2015.	odobrenje međunarodnoga PISA konzorcijuma, Capstan-a i ETS-a, grafički prijelom materijala za tisak (upitnik za roditelje)
2. radna cjelina		
Uzorkovanje ispitanika		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada uzorka učenika temeljem vraćenih podataka iz uzorkovanih škola i školskih popisa učenika u KeyQuest bazi, dodatno kontaktiranje škola	siječanj 2015.	odobrenje ST 7, 8, 9 i 10 od strane WESTAT-a
3. radna cjelina		
Informiranje ispitanika		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada, organizacija tiska i distribucija informativnoga materijala za uzrokovane škole, učenike i roditelje	siječanj – veljača 2015.	tiskan i distribuiran informativni letak za uzorkovane učenike i njihove roditelje (6800 kom)
4. radna cjelina		
Edukacija školskih koordinatora		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
edukacija imenovanih školskih koordinatora i ravnatelja	veljača 2015.	provedeni regionalni stručni skupovi u Zagrebu (2), Splitu, Rijeci i Osijeku za 208 školskih koordinatora i ravnatelje uzorkovanih srednjih i osnovnih škola, individualno savjetovanje i konzultacije putem telefona ili elektroničke pošte

5. radna cjelina		
Stručna edukacija za kodiranje ispitnog materijala		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
prisustvovanje na međunarodnome treningu za edukaciju ispravljča/kodera ispitnih pitanja, ISCO kodiranje i unos podataka, rad u KeyQuestu, DME-u i OECS-u Webinar za trening TA i SC-a	siječanj 2015.	pripremljenost za osposobljavanje skupina vanjskih suradnika za kodiranje ispitnih pitanja otvorenoga tipa, ISCO kodiranje i formiranje baze podataka
6. radna cjelina		
Odabir i edukacija ispitnih administratora		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
edukacija kandidata odabranih za funkciju ispitnih administratora prema zadanoj proceduri	veljača 2015.	provedeni seminar za ispitne administratore
7. radna cjelina		
Tisak i distribucija ispitnih materijala		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
organizacija tiskanja i distribucije ispitnih materijala školama	veljača 2015.	tisak – prema specifikaciji za uzorak od 6600 roditelja: upitnici, priručnici, zahvalnice, omotnice, kartice s imenima učenika, broj poslanih paketa s ispitnim materijalima uzorkovanim školama
8. radna cjelina		
Priprema računalne opreme za provedbu testiranja		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
priprema laptopa i USB stikova prije testiranja	veljača 2015.	pripremljeno 264 laptopa i 300 USB stikova, ispravno funkcioniranje sve kompjutorske ispitne opreme

9. radna cjelina		
Ispitni period		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
organizirati i nadzirati provođenje ispitivanja i prikupljanje upitnika za roditelje u svim škola uzorkovanim za glavno ispitivanje, monitoring ispunjavanja online upitnika za škole	2. 3. – 17. 4. 2015.	provedeno glavno testiranje u zadanome vremenskom roku i sukladno Tehničkim standardima PISA 2015
10. radna cjelina		
Priprema učeničkih odgovora za kodiranje u OECS-u		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
importiranje podataka u OECS, generiranje pdf dokumenata i distribucija učeničkih odgovora za kodiranje	20. 4. – 1. 5. 2015.	importirani podatci u OECS
11. radna cjelina		
Obrada podataka nakon ispitnoga perioda		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
odabir i edukacija kodera za ispravljanje ispitnih pitanja organizirati ispravljanje/kodiranje pdf dokumente s učeničkim odgovorima, organizirati i nadzirati unos podataka iz Upitnika za roditelje, ISCO kodiranje, monitoring dinamike kodiranja i statistička analiza pouzdanosti kodera	travanj – lipanj 2015.	ocjena pouzdanosti kodera i točnosti unosa za 23 vanjska suradnika: 4 kodera za matematiku, 6 za čitalačku i 8 za prirodoslovnu pismenost i CPS te 2 za ISCO kodiranje, 3 unosača PBA materijala (edukacija i online kodiranje 6600 testova, multiplo kodiranje)
12. radna cjelina		
Podnošenje baze podataka međunarodnome konzorciju		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
priprema baze podataka za podnošenje međunarodnome konzorciju (preliminirano čišćenje baze temeljem provedenih validacijskih testova i analiza)	do 12. lipnja 2015.	pravovremeno podnošenje baze podataka i ispitnog materijala

13. radna cjelina Suradnja s OECD-om i konzorcijem		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
praćenje svih uputa i web stranica, dnevno komuniciranje putem e-maila	tijekom 2015.	osposobljenost za provedbu PISA istraživanja
sudjelovanje na propisanim međunarodnim sastancima PGB-a i NPM-a konzorciju	tijekom 2015.	osposobljenost za provedbu PISA istraživanja
14. radna cjelina Informiranje javnosti i stručno usavršavanje prosvjetnih djelatnika		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
informiranje šire javnosti putem javnih medija	tijekom 2015.	objava relevantnih podataka u javnim medijima i održavanje seminara za prosvjetne djelatnike i stručna tijela
stručna edukacija županijskih voditelja, učitelja i nastavnika OŠ i SŠ s ciljem diseminacije PISA pokazatelja iz prethodnih ciklusa te približavanja konceptualnog pristupa PISA projekta u svrhu primjene i unapređivanja nastavnih strategija	tijekom 2015.	objava relevantnih podataka u javnim medijima i održavanje seminara za prosvjetne djelatnike i stručna tijela
ponovna izrada web stranice	tijekom 2015.	objava relevantnih podataka u javnim medijima i održavanje seminara za prosvjetne djelatnike i stručna tijela
stručni članci za medije	tijekom 2015.	objava relevantnih podataka u javnim medijima i održavanje seminara za prosvjetne djelatnike i stručna tijela

1.6.2. TIMSS 2015

Naziv programa ili projekta:

TIMSS 2015 - Međunarodno istraživanje trendova u znanju matematike i prirodoslovlja 4. razred OŠ

Naručitelj: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

Voditelj (odgovorna osoba): **Jasminka Buljan Culej**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Matematičko i prirodoslovno znanje koje učenici postižu u osnovnim školama podloga je za nadogradnju i dostizanje budućih obrazovnih ciljeva, kao i važan alat u njihovome svakodnevnom životu i radnome ozračju. Moderno društvo zahtijeva od pojedinca razumijevanje matematike i prirodoslovlja u toj mjeri da je u stanju donositi odluke kako na osobnom području financija i svoga zdravlja tako i na društvenoj i globalnoj razini, kao što su okoliš i ekonomija.

TIMSS se provodi svake četiri godine, a svaki je ciklus povezan s onim koji mu prethodi. Na taj način TIMSS prikuplja podatke o trendovima u znanju matematike i prirodoslovlja koji će koristiti pedagozima i autorima smjernica.

Prilikom provedbe istraživanja TIMSS prikupljaju se i vrlo opširni pozadinski podatci o školskome okruženju, metodama poučavanja, kurikulumu, školskoj i razrednoj klimi pogodnoj za učenje i opći socioekonomski pokazatelji.

Ispitivanje matematičkih kompetencija u TIMSS-u 2015. temelji se na sadržajnoj dimenziji koja određuje domene ili gradivo koje će se ispitati te na kognitivnoj dimenziji koja se odnosi na misaone procese dosjećanja, primjene i prosuđivanja. Kognitivne domene opisuju očekivano ponašanje učenika pri rješavanju matematičkih zadataka. Sadržajne i kognitivne domene temelj su za ispitivanje znanja učenika četvrtih razreda u TIMSS-u 2015.

Za uspješnu provedbu TIMSS-a nužna je uključenost stručnjaka za područje kurikuluma i mjerenja obrazovnih postignuća te spremnost zemalja na zajednički rad radi poboljšanja nastave matematike i prirodoslovlja.

Svrha provedbe TIMSS-a je poboljšati nastavu matematike i prirodoslovlja u osnovnim školama te u usporednim analizama obrazovnih politika utvrditi prednosti obrazovnih sustava s obzirom na njihovu organizaciju, kurikulumu, nastavne metode i učenička postignuća.

Model kurikulumske osnove istraživanja TIMSS 2015. ima tri razine:

- predviđeni kurikulum
- primijenjeni kurikulum
- postignuti kurikulum.

Predviđeni kurikulum odnosi se na predviđanje i ostvarivanje ciljeva, nastavnih sadržaja, nastavnih metoda i organizacije nastave koje je unaprijed zadano i propisano dokumentima. Primijenjeni kurikulum čini stvarno i postojeće stanje u provedbi predviđenoga kurikuluma. Njime su obuhvaćeni sadržaji koji se uistinu podučavaju u nastavi matematike i prirodoslovlja, a uključuju procese podučavanja i usvajanja kompetencija, karakteristike nastavnika i metoda rada. Postignuti se kurikulum odnosi na stvarna postignuća učenika iz matematike i prirodoslovlja, kao i na stajališta i mišljenja učenika o ispitivanim sadržajima, metodama i sredstvima podučavanja.

Prikupljene informacije o obrazovnim sustavima, nastavnim planovima i programima, učinkovitosti nastave, karakteristikama učenika, učitelja i škola, kao i analize proizašle iz istraživanja TIMSS, omogućuju sagledavanje i unapređenje nastavnoga procesa, usporedbe i praćenje trendova.

Rezultati vrednovanja učeničkih postignuća, popraćeni podacima dobivenima iz popratnih upitnika, pomažu obrazovnim stručnjacima u ovim ciljevima:

- određivanju općega obrazovnog pristupa na područjima važnima za buduće podučavanje matematike i prirodoslovlja
- određivanje jakih i slabih strana podučavanja matematike i prirodoslovlja u međunarodnome kontekstu
- mjerenju napretka sudjelovanjem u više ciklusa istraživanja TIMSS
- informiranju nacionalnih i lokalnih vlasti o provođenju školskoga kurikuluma
- prikupljanju dubinskih podataka o školskoj klimi, dostupnim nastavnim sredstvima i metodama podučavanja
- preispitivanju jednakosti pristupa obrazovanju.

Budući da se ciklusi TIMSS-a provode svake četiri godine, zemlje koje su 2011. sudjelovale prvi puta moći će prikupiti važne polazne informacije za praćenje trendova u znanju matematike i prirodoslovlja iz rezultata koje ćemo prikupiti tijekom TIMSS 2015., odnosno moći će se mjeriti trend.

Cilj:

Prikupljene informacije o obrazovnim sustavima, nastavnim planovima i programima, učinkovitosti nastave, karakteristikama učenika, učitelja i škola, kao i analize proizašle iz istraživanja TIMSS, omogućuju sagledavanje i unapređenje nastavnoga procesa, usporedbe i praćenje trendova.

Rezultati vrednovanja učeničkih postignuća, popraćeni podacima dobivenima iz popratnih upitnika, pomažu obrazovnim stručnjacima u ovim ciljevima:

- određivanju općega obrazovnog pristupa na područjima važnima za buduće podučavanje matematike i prirodoslovlja
- određivanje jakih i slabih strana podučavanja matematike i prirodoslovlja u međunarodnome kontekstu
- mjerenju napretka sudjelovanjem u više ciklusa istraživanja TIMSS
- informiranju nacionalnih i lokalnih vlasti o provođenju školskoga kurikuluma

- prikupljanju dubinskih podataka o školskoj klimi, dostupnim nastavnim sredstvima i metodama podučavanja
- preispitivanju jednakosti pristupa obrazovanju.

Budući da se ciklusi TIMSS-a provode svake četiri godine, zemlje koje su 2011. sudjelovale prvi puta moći će prikupiti važne polazne informacije za praćenje trendova u znanju matematike i prirodoslovlja iz rezultata koje ćemo prikupiti tijekom TIMSS 2015., odnosno moći će se mjeriti trend.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

<http://www.ncvvo.hr/drzavnamatura/web/public/timss>

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Mjera 2.5.4 Izrada ispitnih materijala na osnovi kurikulumom definiranih odgojno-obrazovnih ishoda

Mjera 2.5.5 Razvoj hibridnih modela vrednovanja i ocjenjivanja

Mjera 2.5.7 Razvoj različitih modela formativnoga vrednovanja

Mjera 4.3.2 Uspostaviti model trajnoga profesionalnog razvoja temeljenoga na kompetencijskom standardu, definiranim prioritetnim područjima na razini sustava i iskazanim potrebama sudionika

Mjera 4.3.4 Poticati međunarodnu suradnju i mobilnost u području trajnoga profesionalnog razvoja učitelja

Mjera 8.6.1 Razraditi, raspraviti i uspostaviti cjelovit okvir vanjskoga vrednovanja ishoda učenja u različitim vrstama obrazovanja i na različitim obrazovnim razinama

Mjera 8.6.3 Razraditi model korištenja rezultata periodičnih vanjskih ispita za praćenje ostvarivanja obrazovnih ishoda na nacionalnoj razini.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
TIMSS 2015 glavno ispitivanje školske godine 2014./2015.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
dobiveni NAF obrasci te prema njima donošenje odluka o prihvaćanju ili odbijanju komentara verifikatora – upitnici	prosinac 2014. – siječanj 2015.	NAF obrazac
unos izmjena u NAF – upitnici	prosinac 2014. – siječanj 2015.	NAF obrazac
dobiveni NAF obrasci te prema njima donošenje odluka o prihvaćanju ili odbijanju komentara verifikatora – IK	prosinac 2014. – siječanj 2015.	NAF obrazac
unos izmjena u NAF - IK	prosinac 2014. – siječanj 2015.	NAF obrazac
završna redaktura i lektura svih ispitnih materijala	siječanj 2015.	gotovi RTF-ovi svih IK i upitnika
prijelom svih materijala TIMSS	siječanj 2015.	prelomljene IK i upitnici
priprema online upitnika u OSS-u	siječanj 2015.	upitnici predani na verifikaciju u DPC
prilagodba Priručnika za provoditelje ispitivanja	siječanj 2015.	priručnik za školske koordinate
rad na bazi podataka svih škola i učenika	kontinuirano	baza podataka
verifikacija prijeloma IK	siječanj 2015.	unos ispravaka
dodjeljivanje šifri iz Win Dem	siječanj 2015.	dodijeljene šifre
traženje ponuda tiskara i donošenje odluke o najboljem ponuđaču	siječanj 2015.	dobivene ponude

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
TIMSS 2015 glavno ispitivanje školske godine 2014./2015.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
nacrt potrebnih novih dokumenata TIMSS 2015 za postavljanje na mrežne stranice Centra: Priručnik za školske koordinate, Priručnik za provoditelje ispitivanja, ppt roditeljski sastanak – informirani pristanak	veljača 2015.	web stranice Centra; priprema prezentacije i dokumenata
dogovor s tiskarom o formatu, nakladi i sl., tisak	veljača 2015.	tiskane IK
tiskanje ispitnih materijala za manjine u Centru	veljača 2015.	tiskane IK
pisanje pisama školama i slanje Priručnika za PI	veljača 2015.	škole zaprimile priručnike
edukacija koordinatora	veljača 2015.	
određivanje datuma provedbe ispitivanja za svaku školu	ožujak 2015.	
slanje datuma provedbe ispitivanja školama i provjera mogu li taj dan provesti ispitivanje	ožujak 2015.	
priprema Upitnika za nadzor kvalitete	ožujak 2015.	upitnik
priprema i slanje O3 i O4 obrasca školama	ožujak 2015.	škole zaprimile O3 i O4 obrasce
pakiranje i slanje ispitnih materijala	ožujak/travanj 2015.	
praćenje ispunjavanja online upitnika u OSS-u	travanj 2015.	liste s postotkom ispunjenosti
provedba glavnoga istraživanja	travanj 2015.	
nadzor provedbe	travanj 2015.	
odabir ocjenjivača	travanj 2015.	ocjenjivači odabrani
priprema materijala za ocjenjivače	travanj 2015.	

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
TIMSS 2015 glavno ispitivanje školske godine 2014./2015.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
edukacija ocjenjivača	travanj 2015.	educirani ocjenjivači
povratak ispitnih materijala iz škola	travanj/svibanj 2015.	prihvat kutija i organizacija ispitnih materijala
ocjenjivanje IK	svibanj/lipanj 2015.	IK ocijenjene
unos upitnika i IK	svibanj/lipanj 2015.	upitnici i IK uneseni
skeniranje obrazaca	lipanj 2015.	skenirani obrasci spremni za slanje
slanje rezultata u DPC	srpanj 2015.	poslani rezultati u DPC
pisanje Nacrta istraživanja	srpanj 2015.	napisani Nacrt istraživanja za RH (Framework)
čišćenje baze	kolovoz 2015. rujan 2015. listopad 2015.	poslani traženi ispitni materijali u DPC Hamburg
pisanje Enciklopedije TIMSS – prirodoslovlje u kontekstu hrvatskoga obrazovnog sustava	studeni 2015.	napisano poglavlje u TIMSS Enciklopediji koje se šalje u Boston College na stručnu recenziju
pisanje Enciklopedije TIMSS – matematika u kontekstu hrvatskoga obrazovnog sustava	prosinac 2015.	napisano poglavlje u TIMSS Enciklopediji koje se šalje u Boston College na stručnu recenziju

1.6.3. Sekundarne analize relevantnih baza podataka

Planirani naziv programa ili projekta:

Sekundarne analize relevantnih baza podataka – TIMSS 2011.

Naručitelj: **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditelj (odgovorna osoba): **Jasminka Buljan Culej**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Dobiveni rezultati poslužit će za primjenu mjera navedenih u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije.

Cilj:

Unaprijediti obrazovni sustav Hrvatske utemeljen na *evidence based policy*

Sudjelovanje u realizaciji kurikularne reforme utemeljene u strateškome dokumentu RH, nacionalna strategija obrazovanja, znanosti tehnologije.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Istraživačko-razvojni odjel poticat će zainteresiranu javnosti za sekundarna istraživanja međunarodnih baza podataka – ovo se odnosi na aktivno uključivanje sudionika obrazovnih politika na uporabu baza podataka obrazovnih istraživanja velikih razmjera u kojima su dosada sudjelovali učenici iz Hrvatske, a koji su provedeni pod okriljem Centra (agencije, fakulteti, javni instituti i sl). Za ove potrebe organizirat ćemo okrugle stolove sa stručnjacima na kojima ćemo ih upoznati s važnošću i potrebom za sekundarnim analizama koje su temelj za donošenje novih obrazovnih smjernica utemeljenih u egzaktnim i dokazivim podacima.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Mjera 2.5.9. Osposobljavanje učitelja, nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika za nove modele vrednovanja, ocjenjivanja i izvještavanja

Mjera 2.5.6. Razvoj hibridnih modela vrednovanja i ocjenjivanja

Mjera 2.4.7. Evaluacija primjene Nacionalnoga kurikuluma ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, predmetnih/modularnih kurikuluma u osnovnoškolskome i gimnazijskome obrazovanju i kurikuluma za stjecanje kvalifikacija redovnim strukovnim obrazovanjem

Mjera 2.5.2. Određivanje kriterija (standarda, razina postignuća) na osnovi kurikularnih dokumenata

Mjera 2.5.3. Razvoj različitih modela formativnoga vrednovanja

Mjera 4.4.1. Uvesti usklađen sustav vanjskoga i unutarnjega osiguravanja kvalitete u inicijalnom obrazovanju i sustavu trajnoga profesionalnog razvoja učitelja
Mjera 8.1.2. Uspostaviti i osigurati mehanizme zajedničkoga planiranja, koordinacije i praćenja mjera obrazovne politike nadležnih upravljačkih tijela i agencija
Mjera 8.6.1. Razraditi, raspraviti i uspostaviti cjeloviti okvir vanjskoga vrednovanja ishoda učenja u različitim vrstama obrazovanja i na različitim obrazovnim razinama.

Ključne aktivnosti i zadaci		
1. radna cjelina		
Planirane aktivnosti i zadaci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
definirat će se skupine stručnjaka prema predmetnim područjima s članovima akademske zajednice, profesori i učitelji iz područja engleskoga i njemačkoga jezika (za projekt ESLC), hrvatskoga jezika (za projekt PIRLS 2011.) te matematike i prirodoslovlja (za projekt TIMSS 2011.)	svibanj i lipanj 2015.	raspisani javni pozivi za zainteresirane za izradu sekundarnih kvalitativnih analiza u navedenim zadacima
formirane radne skupine započinju s razradom metodološke osnove za izradu sekundarnih kvalitativnih analiza	rujan 2015.	usvojen metodološki nacrt
temeljem kvalitativne analize ispita i postignutih rezultata, planira se izraditi prijedlog elemenata za poboljšanje kvalitete nastave ispitivanih predmeta te stručno usavršiti prosvjetne djelatnike s ciljem poboljšanja metodičkoga pristupa	studeni i prosinac 2015.	prijedlog za poboljšanje nastave utemeljen u rezultatima istraživanja usvojen
rezultati iz Matematike, gdje se razlog dobrim dijelom krije u činjenici da naš nastavni plan i program ne pokriva u cijelosti TIMSS-ov kurikulum, moglo bi se eventualno i raspraviti o potrebi uvođenja novih matematičkih sadržaja u Nastavni plan i program Matematike do 4. razreda – utjecaj na izradu novoga kurikuluma	rujan – listopad 2015.	sudjelovanje u radnim skupinama za izradu kurikuluma
organiziranje tri tematski različita okrugla stola za akademsku zajednicu, tri tematski različita okrugla stola za učitelje osnovnih škola te tri tematski različite radionice za učitelje	studeni – prosinac 2015.	provedeni okrugli stolovi

1.7. Ostali oblici standardiziranih ispita

1.7.1. Hrvatski kao ini u osnovnim školama

Naziv programa ili projekta:

Hrvatski kao ini u osnovnim školama (HINOŠ): izrada testa iz hrvatskoga jezika za djecu koja ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik, izrada procesa i provedba ispitivanja

Naručitelj: **Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta**

Voditelj (odgovorna osoba): **Sanja Fulgosi**

Svrha i očekivani ishodi programa/projekta:

Svrha je provođenja ovoga projekta izraditi proces ispitivanja te razviti standardizirane testove kojima se provjerava razina poznavanja hrvatskoga jezika za one učenike osnovnih škola koje ne poznaju ili nedostavno poznaju hrvatski jezik. Rezultati učenika na tim standardiziranim testovima trebaju pomoći školskim povjerenstvima da donesu odluku o uključivanu tih učenika u dopunsku ili dodatnu nastavu² odnosno u redovni nastavni proces.

Rezultati ispitivanja na temelju ovoga projekta pomoći će prije svega školama da dobiju točnu, valjanu i pravodobnu informaciju o znanju hrvatskoga jezika svojih inojezičnih učenika te da se na primjeren način uključe u redovitu nastavu, u školsko okruženje te u društvo vršnjaka općenito.

U širem smislu izrada standardiziranoga testa iz hrvatskoga jezika kao inoga važna je za hrvatski jezični i nacionalni identitet te za otvorenost Republike Hrvatske prema drugim narodima. Stoga bi Centar trebao promišljati i planirati izradu testova hrvatskoga kao drugoga i inoga jezika i za druge jezične razine te težiti izradi cjelovitoga sustava certificiranja znanja hrvatskoga jezika za osobe kojima je to drugi ili ini jezik.

Ciljevi:

1. izraditi standardizirane testove na temelju kojih se osnovnim školama daje preporuka trebaju li učenika koji ne poznaje ili nedostavno poznaje hrvatski jezik uključiti u pripremnu ili dopunsku nastavu, odnosno u redovnu nastavu

² Odnosi se na pripremnu i dopunsku nastavu propisanu *Pravilnikom o provođenju pripreme i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedostavno znaju hrvatski jezik i nastave materinskoga jezika i kulture države podrijetla učenika.*

2. izraditi najmanje tri inačice testa iz hrvatskoga jezika za tri dobne obrazovne razine u osnovnoj školi (inačica za upis u prvi razred i za prvi i drugi razred, inačica za treći i četvrti razred te inačica za od petoga do osmoga razreda)
3. izraditi proces ispitivanja i implementirati provedbu u osnovnim školama
4. predviđeno je da izrada standardiziranih dobnih inačica testa traje od rujna 2014. do lipnja 2015. te da se do tada osiguraju uvjeti i uvede procedura kontinuirane provedbe ispitivanja i unapređenja ispitnih materijala.

Konceptualni okvir, teorijska podloga:

Izrada testova i ostalog ispitnog materijala te obrada i izvještavanje o rezultatima slijedit će suvremena načela za izradu i analizu standardiziranih testova. Jezični će se sadržaji u testu ispitivati prema dosezima suvremenoga komunikacijskog pristupa u ispitivanju stranih jezika određenih primjerice Zajedničkim europskim referentnim okvirom za jezika (ZEROJ) te hrvatskim iskustvima i materijalima u poučavanju hrvatskoga kao inoga jezika.

Pri izradi i primjeni materijala vodit će se briga o poštivanju svih standarda valjanoga i etičkoga testiranja.

Projekt Hrvatski kao ini u osnovnim školama (HINOŠ): izrada testa iz hrvatskoga jezika za djecu koja ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik, izrada procesa i provedba ispitivanja nastavlja se svojim općim predmetom na projekt Izrada standardiziranoga testa pri upisu u prvi razred osnovne škole za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik. Međutim, kako je istaknuto u glavnomu cilju ovoga projekta, cilj je izraditi, u najvećoj mogućoj mjeri, standardizirane inačice ispita za najmanje tri dobne inačice na temelju kojih će biti moguće donijeti valjanu odluku o tomu treba li učenik biti uključen u dodatnu ili dopunsku pripremnu nastavu.

Ključne aktivnosti i zadatci			
1. radna cjelina			
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe		Provjerljivi pokazatelji izvršenja
	Obrazovna razina od 1. do 4. razreda	Obrazovna razina od 5. do 8. razreda	
ocjenjivanje i analiza ispita koji se provode	siječanj 2015. – kontinuirano		ocijenjeni svi ispiti, primjereno prikupljeni podatci, izrađeni podatci za svakoga učenika
recenzija sadržajne strukture i nacrtu ispita	rujan 2015.		ispunjeni obrasci za recenziju, rezultati recenzije primijenjeni na sadržajne strukture
izrada popratnih materijala i uputa za ispitivanje	ožujak – rujan 2015.		sastavljeni popratni materijali: popratni upitnici za učenike i upute za provedbe ispitivanja

Ključne aktivnosti i zadatci			
1. radna cjelina			
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe		Provjerljivi pokazatelji izvršenja
	Obrazovna razina od 1. do 4. razreda	Obrazovna razina od 5. do 8. razreda	
prilagodba računalnih aplikacija OkU i KoM	kada se osigura programer		prilagođeni dijelovi računalnih aplikacija
izrada i recenzija zadataka	studeni 2015.		izrađen dovoljan broj zadataka prema sadržajnoj strukturi (oko 1000 zadataka) recenzirani zadatci prema zadanome obrascu i izmijenjeni u skladu s rezultatima recenzije
izrada uzorka za predtestiranje i prikupljanje podataka	travanj – rujan 2015.		izrađen uzorak
izrada ispitnih knjižnica za predtestiranje	prosinac 2015.		izrađene knjižnice za svaku dobnu inačicu i

Dotatna obrazloženja:

Prema zahtjevu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Centar je zadužen za pripremu i primjenu ispitnih materijala izrađenih u sklopu projekta Izrada standardiziranoga ispita iz hrvatskoga jezika za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik pri upisu u prvi razred. Taj posao nije bio predviđen kada se sastavljao plan rada NCVVO-a za 2014. godinu. Za pripremu materijala i koordinaciju provedbe u školama zadužene su djelomično iste osobe (Sanja Fulgosi i Ira Tretinjak) koje su zadužene i za razvoj ispita i provedbu projekta Hrvatski kao ini u osnovnim školama (HINOŠ): izrada testa iz hrvatskoga jezika za djecu koja ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik, izrada procesa i provedba ispitivanja. Primjena već gotovoga ispitnog materijala izrađenoga u sklopu projekta Izrada standardiziranoga ispita iz hrvatskoga jezika za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik pri upisu u prvi razred predviđena je do polovice listopada 2014. prema planu koji je prosljeđen ravnateljici Centra. Prema odluci (KLASA: 080-01/14-01/291, URBROJ: 437/1-14-1 od 26. 5. 2014.) projekt Hrvatski kao ini u osnovnim školama (HINOŠ): izrada testa iz hrvatskoga jezika za djecu koja ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik, izrada procesa i provedba ispitivanja traje do lipnja 2015.

1.7.2. Ispit iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege

Naziv programa ili projekta:

Ispit iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege

Naručitelj: **Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta**

Voditelji (odgovorne osobe): **Zlatko Zadelj, Josip Šabić, Kristina Svalina**

Svrha i očekivani ishodi programa/projekta:

Svrha je provođenja ovoga projekta izraditi proces ispitivanja te razviti standardizirane testove kojima se provjeravaju razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika iz obveznih strukovnih modula u skladu s općim načelima struke. Rezultati ispitivanja na temelju ovoga projekta pomoći će prije svega školama, ali i učenicima da dobiju točnu, valjanu i pravodobnu informaciju o razini usvojenosti znanja definiranih Strukovnim kurikulumom za stjecanje kvalifikacije medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Ciljevi:

1. izraditi ispitni katalog koji je temeljni dokument ispita kojim se jasno opisuje što će se i kako ispitivati na ispitu iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege
2. izraditi inačicu ispita prema definiranim obrazovnim ishodima u Ispitnome katalogu iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege
3. izraditi proces ispitivanja i implementirati provedbu u srednjim školama koje provode program za stjecanje kvalifikacija medicinska sestra/medicinski tehničar opće njege.

Konceptualni okvir, teorijska podloga:

Izrada testova i ostaloga ispitnog materijala te obrada i izvještavanje o rezultatima slijedit će suvremena načela za izradu i analizu standardiziranih testova. Područja i obrazovni ishodi definirani u Ispitnome katalogu modificirani su i slijede Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege (MZOS, 2011.).

Ključne aktivnosti i zadatci		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada prijedloga o provedbi završnoga ispita za zanimanje medicinska sestra opće njege/ medicinski tehničar opće njege	ožujak – svibanj 2015.	izrađen dokument
sastanak s ravnateljima svih medicinskih škola u Republici Hrvatskoj	ožujak – svibanj 2015.	prikaz dosadašnjega rada Centra i Povjerenstva za izradu ispitnih materijala iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege ravnateljima medicinskih škola RH
dorada ispitnoga kataloga	ožujak – svibanj 2015.	Usklađivanje područja i ishoda definiranih u radnoj verziji ispitnoga kataloga s obveznim strukovnim modulima za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege
izrada i recenzija zadataka za ispit iz područja Etika sestrinstva	svibanj – kolovoz 2015.	izrađeni i recenzirani zadatci
izrada i recenzija ispita	svibanj – kolovoz 2015.	izrađen i recenziran ispit
stručna recenzija ispitnih materijala	svibanj – kolovoz 2015.	

Ključne aktivnosti i zadatci		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada ispitnoga kataloga	svibanj – kolovoz 2015.	objava ispitnoga kataloga na mrežnoj stranici Centra
izrada ispitnih knjižica	svibanj – kolovoz 2015.	izrađene ispitne knjižice
izrada uzorka za prikupljanje podataka	svibanj – kolovoz 2015.	izrađen uzorak
priprema ispitnih materijala za tisak	školska godina 2015./2016.	pripremljene ispitne knjižice i ostali ispitni materijali
tisak ispitnih materijala	školska godina 2015./2016.	tiskane ispitne knjižice prema specifikaciji
izrada obrazaca potrebnih za provedbu ispita	školska godina 2015./2016.	izrađeni potrebni obrasci za provedbu ispitivanja
provedba ispitivanja	školska godina 2015./2016.	provedeno ispitivanje
ocjenjivanje ispita i slanje postignutih rezultata učenicima	školska godina 2015./2016.	svi učenici koji su sudjelovali u ispitivanju primili postignute rezultate
određivanje praga prolaznosti	rujan 2015.	

Ključne aktivnosti i zadatci		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada izvješća na temelju dokumentacije o procesu izrade i provedbi ispitivanja	školska godina 2015./2016.	izrađena sva potrebna dokumentacija

Dodatna obrazloženja:

Izrada ispitnih materijala i provedba ispita iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege u skladu je s provedbom mjera definiranih u Strategiji obrazovanja i tehnologije te obuhvaća mjere:

- 2.5.5. Izrada ispitnih materijala na osnovi kurikulumom definiranih odgojno-obrazovnih ishoda
- 2.4.7. Evaluacija primjene Nacionalnoga kurikuluma ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, predmetnih/modularnih kurikulumu u osnovnoškolskome i gimnazijskome obrazovanju i kurikulumu za stjecanje kvalifikacija redovnim strukovnim obrazovanjem.

1.8. Licenciranje učitelja

Naziv programa ili projekta:

Licenciranje učitelja

(Temeljeno na projektu: **Razvoj nacionalnoga standarda kvalifikacije za učitelje kao podloge za uvođenje sustava licenciranja učitelja**)

Naručitelj: **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditelji (odgovorne osobe): **Maja Jukić, Alenka Buntić Rogić**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

- dokument koji definira standard kvalifikacije za učitelje prema predlošku Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira
- jačanje kapaciteta ciljnih skupina za uvođenje standarda kvalifikacija za učitelje u njihovo područje rada
- dizanje svijesti i razumijevanja krajnjih korisnika o standardu kvalifikacije za učitelje.

Cilj:

Glavni cilj projekta je izrada nacionalnoga standarda kvalifikacije za učitelje koji će doprinijeti daljnjemu razvoju i provedbi Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira u sektoru obrazovanja.

Također je potrebno redefinirati nacionalni standard kvalifikacije za učitelje kao skup kompetencija određenih razina, obujma, profila i kvalitete, kao podloga u procesu uvođenja licenciranja.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Na temelju pozitivnih iskustava s primjenom nacionalnih kompetencijskih standarda (Irska, Škotska, Engleska, Nizozemska) pokrenuto je više inicijativa na razini Vijeća Europe i Europske komisije za razvoj općega kompetencijskog okvira za učiteljsku i nastavničku profesiju (npr. *Tuning projekt*, 2003. – 2008.) te se donose Zajednička europska načela za nastavničke kompetencije i kvalifikacije – *Common European Principles for Teacher Competences and Qualifications* (2005., 2007.) Definiranje hrvatskih nacionalnih kompetencijskih standarda za učiteljsku profesiju je pretpostavka za sustavno osiguravanje stjecanja i razvijanja kompetencija kroz inicijalno obrazovanje i trajno profesionalno usavršavanje te provjeru kompetencija kroz sustav licenciranja i relicenciranja.

U Članku 117., stavak 4. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Republici Hrvatskoj (NN 87/08) navodi se da postupak licenciranja provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

U Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije nacionalni standard kvalifikacije za učitelje povezuje se 4. ciljem: Podići kvalitetu rada i društvenoga ugleda učitelja te mjerama:

Mjera 4.1.1. Izraditi ključne dokumente za profesionalizaciju učiteljske struke: Nacionalni kompetencijski standard za učiteljsku profesiju temeljen na Hrvatskome kvalifikacijskom okviru (HKO) i Etički kodeks za učitelje

Mjera 4.1.2. Razviti model i uvesti sustav (re)licenciranja za stjecanje i zadržavanje dopusnice za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi

Mjera 4.1.3. Razviti sustav napredovanja uz mogućnost fleksibilnog kretanja u karijeri temeljenog na nacionalnom kompetencijskom standardu za učiteljsku profesiju.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Podizanje svijesti i razumijevanja krajnjih korisnika o standardu kvalifikacije za učitelje		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
radionica za predstavnike ciljnih skupina	siječanj 2015.	program radionice, materijali za rad na radionici, održana 1. radionica za ukupno 15 sudionika ciljnih skupina, potpisna lista i evaluacijski upitnici polaznika s održane radionice, izvješće s održane radionice
ažuriranje web portala	cijele godine	web portal projekta, broj posjeta mrežnoj stranici i komentari posjetitelja
medijska kampanja i završna press konferencija	siječanj – veljača 2015.	priopćenja kroz plaćene oglase o važnim aktivnostima i rezultatima projekta, poziv i program press konferencija, potpisna lista s press konferencije
završna konferencija	veljača 2015.	program konferencije, održana konferencija za ukupno 50 sudionika, potpisna lista, izvješće s održane konferencije

Dodatna obrazloženja:

Centar će u 2015. godini započeti s planiranjem svoga dijela aktivnosti u sklopu prethodno navedenog projekta kada bude definiran i usvojen nacionalni standard učiteljskih kompetencija.

Uz navedeno, preduvjet za početak aktivnosti u području licenciranja učitelja, ravnatelja i stručnih suradnika jest sustavno definiran standard zanimanja i standard kvalifikacija temeljenih na ishodima učenja za navedena zanimanja.

1.9. Vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa u osnovnim i srednjim školama

Naziv programa ili projekta:

Vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa u osnovnim i srednjim školama

- 1.1. Vanjsko vrednovanje novih eksperimentalnih programa u srednjim strukovnim školama
- 1.2. Vanjsko vrednovanje strukovnih gimnazija
2. Vanjsko vrednovanje građanskoga odgoja i obrazovanja (2014./2015.)
3. Vanjsko vrednovanje zdravstvenoga odgoja (2012./2013. i 2013./2014.)
4. Poduzetnički sadržaji u programima osnovnih i srednjih škola

Naručitelj: **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (osim pod točkom 4.)**

Voditelj (odgovorna osoba): **Ines Elezović**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Vanjsko vrednovanje provedbe eksperimentalnih programa (1. – 4.) na nacionalno reprezentativnom uzorku osnovnih i/ili srednjih škola u Republici Hrvatskoj s ciljem donošenja zaključaka i preporuka o njihovom uvođenju i provedbi te mogućnostima poboljšanja.

Očekivani ishodi:

- razvoj konceptualnoga i metodološkog okvira za vrednovanje eksperimentalnih programa
- poboljšanje nacionalnoga sustava praćenja i vrednovanja eksperimentalnih programa
- senzibilizacija djelatnika škola, učenika i roditelja za uvođenje i provedbu eksperimentalnih programa kao i za njihovo kontinuirano vrednovanje i unaprjeđivanje.

Cilj:

Provedeno vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa (1. – 4.) na nacionalno reprezentativnom uzorku osnovnih i/ili srednjih škola u Republici Hrvatskoj te na temelju dokazivih činjenica:

- doneseni zaključci o uvođenju i provedbi eksperimentalnoga programa
- izrađene preporuke o mogućnostima unapređenja
- donesen plan kontinuiranoga praćenja programa.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Nacionalnim okvirnim kurikulumom za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2010.) dan je formalni okvir odgojno-obrazovnim ustanovama – vrtićima, osnovnim i srednjim školama – da uključe poučavanje i učenje međupredmetnih tema kao jedan od načina doprinosa međusobnomu povezivanju područja i predmeta u jedinstvenu cjelinu znanja, vještina i stavova. Te su teme: osobni i socijalni razvoj, zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša, učiti kako učiti, poduzetništvo, uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije te Građanski odgoj i obrazovanje. Navedenim se temama, u skladu s osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje Europskoga referentnog okvira (2007.), razvijaju različite opće kompetencije učenika čemu sinergijski doprinose sva odgojno-obrazovna područja, odnosno svi predmeti.

Novi nastavni programi i sadržaji uvode se u hrvatski odgojno-obrazovni sustav temeljem sljedećih ključnih dokumenata:

- Državni pedagoški standardi: predškolskog odgoja i naobrazbe, osnovnoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja te srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2010.)
- Nacionalni plan aktivnosti za prava i interese djece 2006. – 2012.
- Nacionalni program za mlade od 2009. do 2013.
- Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje 2013. – 2016.
- Nacionalna strategija prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih od 2009. do 2012.
- Nacionalna strategija stvaranja poticajnoga okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016.
- Nacionalni strateški referentni okvir (2013.)
- Operativni program razvoj ljudskih potencijala 2007. – 2013.
- Operativni program za regionalnu konkurentnost 2007. – 2013.
- Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ 2014. – 2020.
- Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020.
- Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010.
- Strategija razvoja sustava strukovnoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj od 2008. do 2013.
- Strategija stručnoga usavršavanja za profesionalni razvoj odgojno-obrazovnih radnika (2014. – 2020.)
- Strategija učenja za poduzetništvo od 2010. do 2014.
- Strateški plan Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2012. – 2014.
- Strateški plan Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta za razdoblje 2014. – 2016.
- Strateški plan Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta za razdoblje 2015. – 2017.
- Strategije Vladinih programa

- Zakon o Hrvatskome kvalifikacijskom okviru
- Zakon o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja
- Zakon o obrazovanju odraslih
- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
- Zakon o predškolskome odgoju i naobrazbi
- Zakon o strukovnome obrazovanju
- Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokome obrazovanju.

Vanjsko vrednovanje zdravstvenoga odgoja od 2012. do 2014. dijelom je bilo utemeljeno na iskustvu prethodnoga ciklusa (šk. god. 2007./2008., u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, Institutom društvenih znanosti „Ivo Pilar“ i Medicinskim fakultetom – Školom narodnoga zdravlja „Andrija Štampar“) te je u potpunosti odgovorilo na izazove uvođenja, provedbe i vrednovanja ovoga eksperimentalnog programa.

Vanjsko vrednovanje ostalih eksperimentalnih programa (1., 2. i 4.) provodi se u suradnji s vanjskim suradnicima Centra, relevantnim institucijama u području, kao i predmetnim stručnjacima posebice u dijelu osmišljavanja novih ispitnih i drugih istraživačkih materijala. Pojedini konceptualni i metodološki okvir prilagođava se u skladu sa specifičnostima određenoga vrednovanja, odnosno istraživanja.

Administrativnu i logističku podršku svim navedenim projektima uglavnom pruža Centar, njegovi djelatnici i, prema potrebi, angažirani studenti.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Mjera 2.4.7. Evaluacija primjene Nacionalnoga kurikulumu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, predmetnih/modularnih kurikulumu u osnovnoškolskome i gimnazijskome obrazovanju i kurikulumu za stjecanje kvalifikacija redovnim strukovnim obrazovanjem

Mjera 2.5.9. Osposobljavanje učitelja, nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika za nove modele vrednovanja, ocjenjivanja i izvještavanja.

Ključne aktivnosti i zadatci		
1. radna cjelina		
Vanjsko vrednovanje novih eksperimentalnih programa u srednjim strukovnim školama		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
planiranje i razvoj metodologije vrednovanja učenja i poučavanja prema standardima strukovnih kvalifikacija	ožujak 2015.	osmišljena metodologija i izrađen nacrt istraživanja
analiza zaključaka praćenja partnerskih institucija (ASOO i AZOO)	svibanj 2015.	napisano izvješće
provedba vanjskoga vrednovanja novih strukovnih kurikulumu u srednjim školama – razvoj ispitnih i drugih istraživačkih materijala	rujan 2015.	razvijen ispitni i drugi istraživački materijal za zanimanja: prodavač, tehničar za računarstvo i medicinska sestra/ medicinski tehničar
provedba vanjskoga vrednovanja novih strukovnih kurikulumu u srednjim školama – probno ispitivanje	listopad 2015.	provedeno probno ispitivanje
prvo preliminarno izvješće o provedbi eksperimentalnih programa u srednjim strukovnim školama za šk. god. 2013./14. i 2014./15.	prosinac 2015.	izvješće napisano i predano nadležnom ministarstvu
planiranje i razvoj metodologije vrednovanja učenja i poučavanja prema standardima novih strukovnih kvalifikacija	prosinac 2015.	osmišljena metodologija i priprema za provedbu glavnoga ispitivanja za nove trogodišnje kurikulume (u 2016.) i četverogodišnje kurikulume (u 2017.)

Ključne aktivnosti i zadatci		
2. radna cjelina		
Vanjsko vrednovanje strukovnih gimnazija		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
planiranje i razvoj metodologije vrednovanja učenja i poučavanja u strukovnim gimnazijama	ožujak 2015.	osmišljena metodologija i izrađen nacrt istraživanja
sadržajna analiza strukovnih kurikulumata	travanj 2015.	napisano izvješće o provedenoj sadržajnoj analizi
provedba vanjskoga vrednovanja programa strukovnih gimnazija – razvoj ispitnih i drugih istraživačkih materijala	lipanj/srpanj 2015.	razvijen ispitni i drugi istraživački materijal
provedba vanjskoga vrednovanja programa strukovnih gimnazija – probno ispitivanje	listopad 2015.	provedeno probno ispitivanje
preliminarno izvješće o provedbi programa strukovnih gimnazija (tri godine provedbe)	prosinac 2015.	izvješće napisano i predano nadležnome ministarstvu
planiranje i razvoj metodologije vrednovanja učenja i poučavanja u strukovnim gimnazijama	prosinac 2015.	osmišljena metodologija i priprema za provedbu glavnog ispitivanja za završetak četverogodišnjega obrazovnog ciklusa (u 2016.)

Ključne aktivnosti i zadatci		
3. radna cjelina Građanski odgoj i obrazovanje – izvještaj za prvo polugodište 2014./2015.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izvještaj o vanjskome vrednovanju programa GOO	veljača 2015.	izvještaj napisan i predan nadležnome Ministarstvu

Ključne aktivnosti i zadatci		
4. radna cjelina Građanski odgoj i obrazovanje – izrada izvještaja za šk. god. 2012./2013. i 2013./2014.		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
sastanci stručne grupe za pisanje izvještaja o vanjskome vrednovanju GOO u 12 OŠ i SŠ	lipanj 2015.	zapisnici sa sastanaka
priprema dopunjenoga i proširenoga izvještaja	srpanj 2015.	izvještaj napisan i predan nadležnome Ministarstvu

Ključne aktivnosti i zadatci		
5. radna cjelina ICCS 2016 – International Civics and Citizenship Study		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
imenovanje nacionalnoga koordinatora ICCS 2016. istraživanja	siječanj 2015.	imenovan nacionalni koordinator ICCS 2016. istraživanja
sastanak nacionalnih koordinatora ICCS 2016. istraživanja	travanj 2015.	sudjelovanje na sastanku nacionalnih koordinatora
provedba probnog ICCS 2016. ispitivanja	svibanj 2015.	provedeno probno ispitivanje
priprema ispitnoga materijala za glavno ispitivanje	rujan 2015.	ispitni materijal glavnoga ispitivanja preveden i nacionalno adaptiran

Ključne aktivnosti i zadatci		
6. radna cjelina		
Vanjsko vrednovanje zdravstvenoga odgoja		
Planirane aktivnosti i zadatci	Rok izvedbe	Provjerljivi pokazatelji izvršenja
izrada dopunjenoga i proširenoga izvještaja o vanjskome vrednovanju ZO – kvantitativne analize	listopad 2015.	izvještaj napisan i predan nadležnome Ministarstvu
planiranje okvira nastavka praćenja i vrednovanja ZO	studen 2015.	osmišljena metodologija i napisan nacrt istraživanja
izrada dopunjenoga i proširenoga izvješća o vanjskome vrednovanju ZO – kvalitativne analize	prosinac 2015.	izvještaj napisan i predan nadležnome Ministarstvu

1.10. Razvoj banke zadataka

Naziv projekta:

Banka zadataka 2015. - 2017. (Item Bank for Assessment of Primary and Secondary Education)

Naručitelj: **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditelj (odgovorna osoba): **Maja Jukić**

Svrha i očekivani ishodi programa/projekta:

Svako profesionalno vođeno ispitivanje znanja podrazumijeva niz predradnji, planiranja i organizacije, ne samo u pogledu izrade nacрта ispita, prikupljanja zadataka i osiguranja standarda ispitivanja, već i u domeni komunikacije sa školama kao i fizičke izrade te distribucije ispita. Cijeli proces usko je povezan i sukcesivno uvjetovan te zahtijeva dobru organizaciju i praćenje. Jedinstveni informatički sustav koji bi olakšao praćenje i organizaciju, kao i osigurao standardizaciju postupka ispitivanja te pohranu i povezanost informacija nužno je potreban za kvalitetno i učinkovito obavljanje primarne djelatnosti Centra.

Baratanje zadatcima preko jedinstvenog sustava donosi veliku uštedu u vremenu i troškovima prikupljanja zadataka, kao i standardizaciju svih ispita. Osim toga, stvara se baza koja uz zadatke pohranjuje i niz dodatnih podataka koji su ključni za izradu niveliranih i međusobno usporedivih ispita te praćenje i vrednovanje samih zadataka.

Ciljevi:

- Cilj 1 – razviti informatičku infrastrukturu, odnosno specifične računalne programe potrebne za rad banke zadataka
- Cilj 2 – utvrditi i ispuniti, po potrebi i razviti, hardverska informatička rješenja
- Cilj 3 – Izrada zadataka (oko 1000 po predmetu) za banku zadataka

Konceptualni okvir, teorijska podloga:

Projekt izrade Banke zadataka pokrenut je krajem 2011. godine iz potrebe kako za evidentiranjem i upravljanjem velikom količinom zadataka i ispita iz različitih predmetnih područja na različitim razinama i kroz različita godišta, tako i za ujednačavanjem procesa samog ispitivanja, te olakšavanjem i racionaliziranjem procesa priprema za ispitivanje i procesa nakon ispitivanja. Koncept Banke zadataka izravno je ili neizravno povezan sa svim procesima koji se odvijaju oko ispitivanja znanja.

Pojedini zadatak i prije nego li je nastao usko je povezan s nacrtom ispita, predmetom i razinama, generacijom ispitanika te različitim godištim ispitivanja znanja. Za svaki zadatak očekuje se da će imati određeno trajanje. Jednako tako tijekom

procesa njegovog nastanka i aktivnog korištenja steći će niz informacija i vrijednosti koje će odrediti njegovo trajanje i vrijednost, njegovu korisnost i međuovisnost o ostalim zadacima kao i ovisnost o generacijama i godištima ispitanika te njihovom podrijetlu i vrsti obrazovanja. Sve te informacije visoko su međuovisne unutar procesa koji se odvijaju tijekom priprema za ispitivanje, u samom ispitivanju i nakon ispitivanja. Praćenje i pohrana tih informacija ključni su dio dugoročne organizacije i planiranja te održavanja standarda ispitivanja znanja. U tome kontekstu Banka zadataka ne predstavlja samo pohranu i evidenciju zadataka već zahtjeva sustav aplikacijskih i baznih dijelova koji će omogućiti praćenje i svih okolnih procesa te adekvatnu pohranu i baratanje širokim spektrom međuovisnih podataka.

Osnovne značajke provedbe projekta odnose se na:

- osiguranje mjernih instrumenata primjerenih kurikulumima i suvremenoj odgojno obrazovnoj situaciji za 3 predmeta (hrvatski jezik, matematiku i engleski jezik)
- ojačavanje kapaciteta Centra za provedbu nacionalnih ispitivanja
- implementacija novih metoda ispitivanja (e-assessment)

Etape provedbe projekta:

1. Analiza – analiza dosadašnjeg stanja i postojećih rješenja
2. Razvoj – postavljanje i razvoj novog modela kreiranja ispita (početak ove cjeline krajem 2015., ukoliko se osiguraju sredstva iz EU fondova)
3. Pilot-testiranje – probno ispitivanje na novom softverskom i hardverskom sustavu (školska godina 2016./2017., ukoliko se osiguraju sredstva iz EU fondova)
4. Transfer znanja i tehnologija – rezultati i inovativna rješenja projekta prenose se na ispitivanja koje Centar provodi (školska godine 2017./2018.)

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Potpuno ispunjenje aktivnosti i zadataka povjerenih Centru prema Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije posebno u cilju 8.7. Uspostava digitalnog sustava za vrednovanje i praćenje ostvarivanja ishoda učenja, ali i u mjerama:

- 2.5.3. Razvoj različitih modela formativnog vrednovanja;
- 2.5.5. Izrada ispitnih materijala na osnovi kurikulumom definiranih odgojno-obrazovnih ishoda;
- 2.5.6. Razvoj hibridnih modela vrednovanja i ocjenjivanja;
- 2.5.7. Eksperimentalno uvođenje hibridnog modela vrednovanja i ocjenjivanja;
- 2.6.1. Razviti standarde za digitalne obrazovne sadržaja i korištenje IKT-a u učenju i poučavanju;
- 8.6.3. Razraditi model korištenja rezultata periodičnih vanjskih ispita za praćenje ostvarivanja obrazovnih ishoda na nacionalnoj razini (usklađeno sa Strateškim ciljem 2.5.);
- 8.6.4. Rekonceptualizirati model državne mature u skladu s novim kurikularnim ciljevima

Ključne aktivnosti/zadatci

- Radna cjelina 1 Razviti informatičku infrastrukturu, odnosno specifične računalne programe potrebne za rad banke zadataka
- Radna cjelina 2 Utvrditi i ispuniti, po potrebi i razviti, hardverska informatička rješenja
- Radna cjelina 3 Izrada zadataka (oko 1000 po predmetu) za banku zadataka

Dodatna obrazloženja

Dinamika izvršenja pojedinih planiranih faza, kao i održavanje postojećih sustava ovisi o početku operativnog planiranja i izrade, dostupnim ljudskim resursima te organizaciji izvršenja. Planirane aktivnosti i zadatci, rok izvedbe, ljudski resursi – djelatnici te provjerljivi pokazatelji izvršenja bit će naknadno definirani.

1.11. Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju

Naziv projekta:

Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju

Naručitelj: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Voditelj (odgovorna osoba): Maja Jukić

Svrha i očekivani ishodi programa/projekta:

Uspostaviti sustav vanjskog provjeravanja ishoda učenja – certificiranja strukovnih kvalifikacija u redovnom sustavu strukovnog obrazovanja usklađenom s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom.

Sustav se može koristiti i za certificiranje kvalifikacija u formalnom obrazovanju odraslih, kao i za priznavanje kvalifikacija u sklopu neformalnog i informalnog razvoja vještina.

Preduvjet: Izrađeni standardi zanimanja i standardi kvalifikacija u sklopu HKO-a

Očekuje se da će uvođenje ovog pristupa osigurati valjano, objektivno, pouzdano, provjerljivo i transparentno provjeravanje ishoda učenja i priznavanje razine kompetencija definiranih strukovnim kvalifikacijama u sustavu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira.

Rezultat projekta je učinkovit i održiv sustav certificiranja strukovnih kvalifikacija (provjeravanje ishoda učenja na individualnoj razini) u sklopu koherentnog sustava osiguranja kvalitete strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Konceptualni okvir, teorijska podloga:

- Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, NN 22/13
- Zakon o strukovnom obrazovanju, pročišćeni tekst zakona, NN 30/09, 24/10
- Zakon o Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, NN 151/04
- The Programme for the Development of Vocational Education and Training – Objective 2.1. National system for VET quality assurance

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Potpuno ispunjenje aktivnosti i zadataka povjerenih Centru prema Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije posebno u cilju 8. Ustrojiti sustav osiguravanja kvalitete odgoja i obrazovanja; Podcilj 8.6. Vanjsko vrednovanje ishoda učenja; Mjera: 8.6.5. Uspostaviti model vanjskog vrednovanja – certificiranja strukovnih kvalifikacija u redovnom sustavu strukovnog obrazovanja.

Ključne aktivnosti/zadatci:

- **1. radna cjelina.** Konceptualna razrada i izbor modela certificiranja (*preskriptivni, kooperativni, samoregulirani model*)
- **2. radna cjelina.** Izrada sektorskih programa vrednovanja ishoda učenja - certificiranja stečenih kvalifikacija (početak ove cjeline sredinom 2016. ukoliko se osiguraju sredstva iz EU fondova)
- **3. radna cjelina.** Izrada ključnih dokumenata
- **4. radna cjelina.** Provođenje programa za certificiranje dostignutih strukovnih kvalifikacija

Dodatna obrazloženja:

Dinamika izvršenja pojedinih planiranih faza, kao i održavanje postojećih sustava ovisi o početku operativnog planiranja i izrade, dostupnim ljudskim resursima te organizaciji izvršenja. Planirane aktivnosti i zadatci, rok izvedbe, ljudski resursi – djelatnici te provjerljivi pokazatelji izvršenja bit će naknadno definirani. Centar će u 2015. godini započeti s planiranjem svoga dijela aktivnosti u sklopu prethodno navedenog projekta kada standard kvalifikacija u strukovnom obrazovanju bude usklađen s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom.

2

Suradnja Centra i ostalih institucija

Naziv programa ili projekta:

Suradnja s odgojno-obrazovnim institucijama u zemlji i svijetu

Naručitelj: **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja**

Voditelj (odgovorna osoba): **Maja Jukić**

Svrha i očekivani ishodi programa ili projekta:

Povećati aktivnosti u prijavljivanju na EU natječaje i sudjelovati u aktivnostima međunarodnih institucija čiji je član i Centar.

Cilj:

Učvrstiti djelatnost Centra u europskome okruženju i aktivno poticati promjenu obrazovnih politika.

Konceptualni okvir i teorijska podloga:

Namjerava se započeti suradnja sa SEECCEL-om (South East European Centre for Entrepreneurial Learning), prvenstveno na sekundarnim analizama kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja uspješnosti različitih grana obrazovanja.

Tijekom 2015. godine namjeravamo aktivno sudjelovati u prijavljivanju na projekte Europske unije i aktivno lobirati za raspisivanje natječaja projekata Europske unije prema strateškome planu za projekte (Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, Banka zadataka 2015.-2017., Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova).

Poticat će se na znanstveno-istraživačku djelatnost i pisanje znanstvenih radova, znanstvenih sažetaka, kao i sudjelovanje na znanstvenim konferencijama. Poticat će se aktivnije sudjelovanje u Stručnome satu na kojemu će se prezentirati i diskutirati aktualne teme. Održavat će se redovita članstva u međunarodnim institucijama i pojačati aktivnosti usmjerenu prema aktivnijoj suradnji, kako bi i u međunarodnoj javnosti postali prepoznatljivi.

Povezanost s ciljevima i mjerama Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.):

Mjera 4.3.4. Poticati međunarodnu suradnju i mobilnost u području trajnoga profesionalnog razvoja učitelja.

3

Zaključak i ostale aktivnosti

Zbog svoje uloge u osiguravanju kvalitete predtercijarnoga odgoja i obrazovanja Centar će prednjačiti primjerom, tj. samovrednovanjem, osiguranjem kvalitete i transparentnošću svoga rada. Kako bi osigurao kvalitetu Centar će razvijati detaljna pravila i procedure poslovnih procesa temeljem samovrednovanja koje će se periodično provoditi u samome Centru, ali i uključivanjem svih ostalih dionika s kojima Centar blisko surađuje. Centar je tijekom 2014. godine angažirao konzultantsku revizorsku tvrtku koja je izradila dokument *Okvirni pregled poslovanja i analiza glavnih poslovnih procesa*. Između ostaloga, Centar je uvažavajući preporuke iz navedenog dokumenta pokrenuo niz pojedinačnih aktivnosti i inicijativa poboljšanja učinkovitosti operativnoga poslovanja i smanjenja troškova. Navedene se aktivnosti uključuju i nastavljaju i u 2015. godini:

- promijeniti Pravilnik u skladu sa Statutom i Zakonom
- promijeniti Statut u skladu sa Zakonom s ciljem ozakonjenosti svakoga potrebnog radnog mjesta i omogućivanja svim zaposlenima priznavanja uvjeta koje zadovoljavaju
- dovršiti šest internih uputa Centra koje proistječu iz Pravilnika o državnoj maturi
- urediti podatke o trenutnoj situaciji s plaćenim studijima zaposlenika
- uspostaviti Stručni savjet
- smanjenje troškova vanjskih suradnika, zakupa, zaposlenika, troškova materijala i energije
- reorganizirati poslovanje
- unapređenje postojeće organizacije, upravljanja ljudskim resursima, nabavom, IT podrškom i drugim operativnim aspektima poslovanja
- uspostavu efikasnijega sustava planiranja, tj. sadržaja poslovnih planova
- optimizaciju procesa nabave i ugovaranja
- usklađivanje stvarne i formalne organizacijske strukture i sistematizacije sa Statutom i drugim relevantnim propisima
- jasno definiranje i razgraničenje pojedinačnih obveza i odgovornosti zaposlenika
- kadrovska osnaženje dijela funkcija koje su trenutno pod kapacitirane, ponajviše iz internih resursa
- uspostavljanje internoga regulatornog okvira kroz propisivanje internih procedura i pravilnika
- uspostavljanje procesa i alata mjerenja učinkovitosti i nadzora rada zaposlenika
- uspostavljanje procesa kontrole i izvještavanja o imovini
- planiranje izrade Etičkoga kodeksa i Pravilnika o sprečavanju sukoba interesa
- redefiniranje postojećih ugovora o pružanju IT usluga u format standardiziranih detaljnih ugovora o razini usluge (navedeno uključuje sve vanjske subjekte od kojih Centar nabavlja IT usluge – King, Fer, ICT, CARNet)
- osnažiti službu za javno priopćavanje i poboljšati sliku Centra u javnosti kao ekspertne i objektivne kuće u području predtercijarnoga obrazovanja.

**NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA**

